

Nota van Inlichtingen I

Betreft	Nota van Inlichtingen I	Datum	18 september 2020
Van	ICTU	Referentie	276594
Project	Europese aanbesteding IT Audits		

Nr.	Betreft	Vraag
1.	Prijscomponent en werkpakket verdeling	<p>Om de administratieve activiteiten voor alle partijen te beperken en zekerheden te bieden voor de inschrijvende partijen, wil inschrijver u voorstellen om:</p> <p>A. een prijscomponent op te nemen in deze aanbesteding. Hiermee creëert u in deze fase marktwerking en maakt u een keuze op basis van de beste prijs-kwaliteitsverhouding. Immers marktwerking tussen enkel de partijen in de raamovereenkomst enkel beperkt zal blijven tot de geselecteerde partijen.</p> <p>B. het werkpakket vervolgens evenredig te verdelen over de twee partijen in de raamovereenkomst.</p> <p>Bent u hiertoe bereid? Zo nee, kunt u aangeven wat uw visie hierop is en wat uw overwegingen zijn om dit niet te doen?</p>
Antwoord	<p>ICTU gaat er bij de beantwoording van deze vraag vanuit dat deze betrekking heeft op perceel 1 (beveiligingsaudits).</p> <p>A. ICTU heeft er bewust voor gekozen om in deze fase van de aanbesteding geen prijscomponent mee te nemen gezien er voor de beveiligingsaudits geen vaste eenheid is op basis waarvan prijsafspraken gemaakt kunnen worden (bijvoorbeeld aantal lines of codes) voor de uitvoering van de raamovereenkomst.</p> <p>B. Gezien het antwoord op deel A heeft ICTU ervoor gekozen de opdrachten middels een minicompetitie onder de twee gecontracteerde partijen uit te zetten en de prijscomponent op dat moment mee te nemen. Een evenredige verdeling onder de twee partijen is niet mogelijk gezien er dan geen concurrentiestelling plaatsvindt bij het uitzetten van nadere opdrachten.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
2.	Gelijk speelveld met zittende partij	Wij zijn als inschrijver geïnteresseerd in Perceel 1. Kunt u aangeven wat de gewenste verbeterpunten zijn ten opzichte van de huidige dienstverlening, zodat alle inschrijvers een gelijk startpunt hebben voor de inschrijving.
Antwoord	De gewenste verbeterpunten ten opzichte van de huidige dienstverlening zijn verwerkt in het programma van eisen zoals deze bij het beschrijvend document is gevoegd. Alle inschrijvers hebben op deze wijze een gelijk startpunt voor de inschrijving.	

Nr.	Betreft	Vraag
3.	Aantal raamovereenkomsten	Beschrijvend document, pag. 7 par. 2.2. U geeft aan dat u voornemens bent om twee raamovereenkomsten te sluiten voor perceel 1 en één raamovereenkomst voor perceel 2. Kunt u aangeven of dit in de huidige aanbesteding ook het geval is?
Antwoord	Dit is in de huidige situatie niet het geval. Momenteel maakt ICTU voor beide percelen gebruik van een raamovereenkomst per perceel met een partij.	

Nr.	Betreft	Vraag
4.	Beschrijvend document IT Audits – 26 augustus 2020 - 278129	Algemeen: Zijn er eisen aan de uitvoerende professionals, omdat er sprake is van een audit, dient dit dan een RE (of mogelijk CISA) te zijn?
Antwoord	De eisen die worden gesteld aan het in te zetten personeel zijn opgenomen in bijlage 5 – Programma van eisen (eis 1 tot en met eis 3).	

Nr.	Betreft	Vraag
5.	Beschrijvend document – 2.2	In paragraaf 2.2. van het beschrijvend document geeft u aan dat er sprake zal zijn van een eenzijdige verlening waarbij de raamovereenkomsten tweemaal met een jaar kunnen worden verlengd. Opdrachtnemer gaat ervan uit dat er overleg zal zijn en afstemming zal plaatsvinden tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer m.b.t. de verlenging en dat de verlenging niet eenzijdig zal worden opgelegd. Kunt u dit bevestigen?
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande. Indien opdrachtnemer de raamovereenkomst niet wenst te verlengen dient hij dit uiterlijk zes maanden voor het einde van de looptijd van de raamovereenkomst schriftelijk te melden aan ICTU. ICTU zal de wijziging doorvoeren in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
6.	Beschrijvend document - 2.3.1	In de huidige situatie beschrijft opdrachtgever de uitgaven aan de percelen over de afgelopen jaren. Zijn de genoemde bedragen per jaar, of over de volledige 3.5 jaar? Kan opdrachtgever ook inzicht geven in het aantal audits dat ten grondslag van deze omvang gold?
Antwoord	De genoemde bedragen zijn over de volledige 3,5 jaar. Het aantal audits dat ten grondslag van deze omvang ligt is voor perceel 1 circa 40 audits en voor perceel 2 circa 9 audits. Deze aantallen zijn indicatief, inschrijvers kunnen hier geen rechten aan ontleen.	

Nr.	Betreft	Vraag
7.	Omzet, beschrijvend document IT Audits, paragraaf 2.3.1, pagina 7	Wat is de omzet die per perceel wordt uitgezet gedurende de looptijd van de aanbesteding? Momenteel wordt alleen verwezen naar de omzet van eerdere aanbestedingen en geen enkele garantie gegeven voor omzet. Is dit een correcte interpretatie?
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande interpretatie. ICTU heeft voor beide percelen de keuze gemaakt voor een raamovereenkomst gezien zij voor beide	

	percelen geen zicht heeft over het volume over de komende jaren. Zoals aangegeven in paragraaf 2.3.1 van het beschrijvend document zal het daadwerkelijke volume ook sterk afhankelijk zijn van de ontwikkeling van het projectportfolio van ICTU gedurende de komende jaren. Dit kan per jaar wisselen.
--	--

Nr.	Betreft	Vraag
8.	Waarde van de opdracht	Beschrijvend document, pag. 5. U geeft gerealiseerde omzetcijfers. Kunt u bevestigen dat de door u genoemde bedragen niet 'per jaar' zijn maar betrekking hebben op de gehele contractperiode?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 6.	

Nr.	Betreft	Vraag
9.	Beschrijvend document - 2.3.3	Aangezien de uitvoering van beveiligingsaudits en onderhoudsaudits elkaar niet expliciet raken, begrijpen wij de reden(en) niet achter het gunnen van ten hoogste één perceel per ondernemer. Kan opdrachtgever toelichten waarom hier mogelijk afgeweken wordt van de meest economisch voordelige oplossing voor opdrachtgever?
Antwoord	ICTU heeft hiervoor gekozen om een mogelijk concurrentievoordeel in de minicompetentie voor perceel 1 te voorkomen doordat de betreffende partij ook de opdrachten onder perceel 2 voor ICTU uitvoert.	

Nr.	Betreft	Vraag
10.	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.3.1	Paragraaf 2.3.3.1 specificeert (p.9) dat de opdrachtnemer bij aanvang van een beveiligingsaudit inzicht krijgt in de rapportages van Checkmarx SAST, OWASP Dependency Checker en OWASP ZAP. Zou u ons voor de uitwerking van de beveiligingsaudit casus, de rapportages van deze tools kunnen bezorgen voor de Quality-time-3-2-0 applicatie opgenomen in Bijlage 14?
Antwoord	ICTU gebruikt voor de ontwikkeling van Quality-time deze tools niet.	

Nr.	Betreft	Vraag
11.	Beschrijvend document IT audits; 2.3.3.1 Perceel 1: beveiligingsaudits	Waar vandaan moeten de code reviews, penetratietesten en architectuur/design reviews plaatsvinden (remote of op locatie)?
Antwoord	Dit kan per nadere opdracht verschillen (volledig remote, volledig onsite (bij uitzondering) of een combinatie van beide). Dit zal per nadere opdracht gespecificeerd worden in de nadere offerteaanvraag.	

Nr.	Betreft	Vraag
12.	Beschrijvend document IT audits; 2.3.3.1 Perceel 1: beveiligingsaudits	Wat is de verwachting van "Het toetsen van de beveiligbaarheid van een IT-systeem op basis van de beschikbare architectuur- en ontwerpdocumentatie (architectuurstudie)"?

Antwoord	ICTU acht hetgeen zoals aangegeven in het beschrijvend document voldoende duidelijk. Aanvullende informatie kan pas worden verstrekt in een nadere offerteaanvraag.
----------	---

Nr.	Betreft	Vraag
13.	Beschrijvend document IT Audits – 26 augustus 2020 - 278129	Paragraaf 2.3.3.1 blz 8: Is er een detail scoping met systeem karakteristieken, legacy, OT etc?
Antwoord	Het is ICTU niet geheel duidelijk wat u met uw vraag bedoeld. Als u met deze vraag precieze informatie wenst te krijgen over de systemen die beoordeeld dienen te worden: ICTU verstrekt deze informatie bij de nadere offerteaanvraag.	

Nr.	Betreft	Vraag
14.	architectuur en ontwerpdocumentatie, beschrijvend document IT Audits, paragraaf 2.3.3.1, pagina 8	ICTU vraagt om “Het toetsen van de onderhoudbaarheid van een IT-systeem op basis van de beschikbare architectuur- en ontwerpdocumentatie (architectuurstudie)”. Gebruikt ICTU architectuurstandaarden en zijn deze beschikbaar?
Antwoord	ICTU heeft recent een template voor de software architectuur documentatie gemaakt. Gezien dit een recent template betreft hebben lang niet alle projecten dit toegepast. Gezien een grote variëteit aan opdrachtgevers acht ICTU het nu niet relevant dit template te verstrekken.	

Nr.	Betreft	Vraag
15.	Beschrijvend document IT Audits – 26 augustus 2020 - 278129	Paragraaf 2.3.3.1 blz 8: Wat wordt er verstaan onder 'dynamische securitytest'? Kan dit specifiek worden gemaakt?
Antwoord	In de eerste bullet wordt een penetratietest bedoeld. Over het algemeen geldt dat bij een dynamische test de software wordt getest terwijl deze draait. Dit in tegelstelling tot een statische test waarbij de software wordt getest op basis van een broncode.	

Nr.	Betreft	Vraag
16.	Beschrijvend document, par. 2.3.3.2, pp. 9	U benoemt de onderhoudbaarheid van de software. Zijn wij juist in onze interpretatie dat u hiermee de term zoals bedoeld in de ISO 25010 bedoelt? Zijn er ook andere kwaliteitsaspecten uit de ISO 25010 die binnen dit perceel uitgevraagd kunnen worden (portability e.d.)?
Antwoord	Nee, alleen onderhoudbaarheid en de subkarakteristieken daarvan.	

Nr.	Betreft	Vraag
17.	Besch. Doc. Pag 9, 2.3.3.2 'Perceel 2: onderhoudbaarheidsaudits'	Er wordt gesteld dat perceel 2 betrekking heeft op de onderhoudbaarheid van applicaties middels het uitvoeren van broncode reviews. Is het uitgangspunt voor deze code reviews onderhoudbaarheid vanuit een security of functioneel perspectief?

Antwoord	Uw vraag is voor ICTU onvoldoende duidelijk. ICTU vraagt u de betreffende vraag (indien nog relevant) in de twee Nota van Inlichtingen te verduidelijken en opnieuw te stellen.
----------	---

Nr.	Betreft	Vraag
18.	Toetsingskader, beschrijvend document IT Audits, pagina 10	Als toetsingskaders wordt SIG/TÜViT en IFSQ genoemd. Zijn vergelijkbare (en actuelere) standaarden zoals CISQ toegestaan? Is er behoefte aan beoordeling van aanvullende ISO25010 aspecten (Reliability, Performance Efficiency) door middel van geautomatiseerde code-analyse?
Antwoord	<p>ICTU kan eventueel in offerteaanvragen om andere toetsingskaders vragen, maar opdrachtnemer dienen minimaal de in het programma van eisen genoemde toetsingskaders te kunnen gebruiken.</p> <p>Er is bij perceel 2 geen behoefte aan de beoordeling van andere ISO 205010 kwaliteitsaspecten naast onderhoudbaarheid.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
19.	Beschrijvend document, par. 2.6	U benoemt de onderwerpen die buiten scope vallen. Kan u ook aangeven op welke wijze onderzoeken van deze aard uitgevraagd worden?
Antwoord	<p>In het geval van een resultaatsverplichting worden deze zaken, afhankelijk van de opdrachtwaarde, middels een enkelvoudig onderhandse, meervoudig onderhandse dan wel Europese aanbesteding in de markt gezet. In het geval van een inspanningsverplichting maakt ICTU gebruik van een broker constructie.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
20.	Beschrijvend document, paragraaf 2.6 en Bijlage 05 - Programma van eisen eis 22	<p>Paragraaf 2.6 specificeert dat "Audits op het gebied van privacy, toegankelijkheid en gebruikskwaliteit" buiten de reikwijdte van deze aanbesteding vallen.</p> <p>Eis 22, punten 3 en 6, duiden aan de beveiligingsaudits het beschikbaarheid (toegankelijkheid) en privacy aspect wel dienen te toetsen.</p> <p>Begrijpen wij het correct dat wij het uitgangspunt rond privacy en beschikbaarheid (toegankelijkheid) in paragraaf 2.6 dienen te volgen, eerder dan de uitgangspunten in eis 22, punten 3 en 6?</p> <p>Indien ons begrip foutief is, zou u ons kunnen toelichten hoe wij de uitgangspunten in beide onderdelen correct dienen te interpreteren?</p>
Antwoord	<p>Met toegankelijkheid in paragraaf 2.6 wordt toegankelijkheid bedoeld zoals bijvoorbeeld beschreven op https://www.digitotoegankelijk.nl/aanpak/wat-is-digitale-toegankelijkheid. Eis 22.3 gaat over het onbeschikbaar maken van een systeem en heeft dus niets met toegankelijkheid te maken.</p> <p>Met audits op het gebied van privacy in paragraaf 2.6 worden audits bedoeld die toetsen of de privacy-waarborgen die getroffen zijn bij het ontwerp en/of de bouw van een applicatie voldoende zijn gegeven de privacy-eisen. Eis 22.6 betreft alleen het, vanuit beveiligingsperspectief,</p>	

	toetsen dat geen informatie die een persoon of bedrijf identificeert kan worden achterhaald zonder autorisatie.
--	---

Nr.	Betreft	Vraag
21.	Beschrijvend document - 2.7	Wij verwachten bij de uitvoering van de werkzaamheden in perceel 2 geen persoonsgegevens voor opdrachtgever te verwerken. Kunt u, indien onze verwachting onjuist is, voorbeelden geven van de situaties waarin persoonsgegevens worden verwerkt?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 71.	

Nr.	Betreft	Vraag
22.	Beschrijvend document - 4.1	Aangezien in perceel 2 feitelijk geen IT dienstverlening wordt uitgevraagd (maar een toetsing van IT producten) vinden wij de ARBIT 2018 niet goed geschikt voor deze opdracht. Bent u bereid de raamovereenkomst vorm te geven op basis van ARVODI 2018?
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. ICTU acht met de aanpassingen op de ARBIT-2018 zoals gedaan in deze nota van inlichtingen aan te sluiten bij de opdracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
23.	Beschrijvend document – 4.6	Vanzelfsprekend zal inschrijver vertrouwelijk om gaan met alle informatie die in het kader van deze aanbesteding met haar gedeeld wordt. Echter dient er ook voor Inschrijver een uitzonderingen gemaakt te worden op de vertrouwelijkheid in verband met het door Inschrijver voeren van een (gerechtelijk) verweer en/of een wettelijk openbaarmakingsverplichting. Gaat opdrachtgever akkoord met deze toevoeging?
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. ICTU past de laatste zin van paragraaf 4.6 als volgt aan: <i>“Een uitzondering kan worden gemaakt voor: (1) door inschrijver in te schakelen partners, onderaannemers en adviseurs. In een dergelijk geval blijft inschrijver wel verantwoordelijk voor het nakomen van de geheimhoudingsplicht. (2) zover enig wettelijk voorschrift of uitspraak van de rechter inschrijver tot bekenmaking daarvan verplicht.”</i>	

Nr.	Betreft	Vraag
24.	Beschrijvend document, par. 5.5	U benoemt dat de Opdrachtnemers aan perceel 1 per opdracht een minicompetitie dienen te ondergaan. Het is onze ervaring dat de gunning van nadere overeenkomsten meer en meer gebaseerd zijn op onderhandse gunning, waarbij elke Opdrachtnemer in een perceel een gelijkwaardig deel krijgt. Dit borgt dat Opdrachtnemers investeren in een raamcontract. Staat er u er voor open om deze vorm toe te passen?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 1.	

Nr.	Betreft	Vraag
25.	Beschrijvend document, par. 7.1.2	U benoemt dat in de referentieopdrachten dat het toetsingskader de BIO of de ISO 27000 van toepassing moet zijn geweest. Mag dit ook de BIR zijn (voorloper van de BIO en soortgelijk aan beide genoemde standaarden)?
Antwoord	ICTU bevestigt dat ook de BIR gecombineerd met een technisch/productgericht kader is toegestaan.	

Nr.	Betreft	Vraag
26.	Beschrijvend document - 7.1.2	Voor de kerncompetenties perceel 2 meldt opdrachtgever dat "voor beide bovenstaande competenties geldt dat het toetsingskader de SIG/TÜViT Evaluation Criteria Trusted Product Maintainability betreft". Onze onderzoeken naar de kwaliteit van broncode omvatten normaliter méér aspecten (een "superset") dan slechts de criteria waar de SIG/TÜViT-methode op toetst. Kan opdrachtgever bevestigen dat dergelijke onderzoeken óók voldoen aan de gestelde eis?
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande.	

Nr.	Betreft	Vraag
27.	Beschrijvend document - 7.2	Opdrachtgever vraagt om het (kunnen) overleggen van de bachelordiploma's van medewerkers die HBO of WO Informatica geschoold zijn. Wij lezen dit als "tenminste 3 medewerkers", is die aanname correct? Voor grote organisaties is het immers nagenoeg onmogelijk (of: ongewenst) om van alle medewerkers de diploma's te overhandigen.
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande.	

Nr.	Betreft	Vraag
28.	Beschrijvend document pag. 33, par. 7.1.2	U stelt eisen aan studie en beroepsdiploma's en benoemd specifiek de opleiding "Informatica". Kunt u bevestigen dat vergelijkbare HBO en of WO studies ook voldoende zijn? Hierbij in acht nemende dat de uitvoerende onderzoekers in alle gevallen beschikken over relevante certificeringen, zoals OSCP, en voldoende werkervaring.
Antwoord	ICTU vraagt u in de tweede Nota van Inlichtingen expliciet te maken op welke vergelijkbare HBO en of WO studies u doelt. Op basis hiervan kan worden beoordeeld of dit is toegestaan.	

Nr.	Betreft	Vraag
29.	Beschrijvend document pag. 32, par. 7.1.2	Kunt u bevestigen dat onderstaande tekst niet alleen van toepassing is op perceel 2, maar ook op perceel 1? "indien u nog niet, dan wel niet meer, beschikt over een geldig certificaat maar u zich wel in een certificeringstraject bevindt, kunt u volstaan door bewijs van het stadium waarin het nieuwe certificeringstraject

		zich bevindt te overleggen (u volstaat met het toevoegen van een kopie van een toegesneden index van het informatiebeveiligings-handboek, een beschrijving en de beleidsverklaring én een met de certificerende instelling overeengekomen planning van de certificering)."
Antwoord	ICTU kan dit niet bevestigen. Deze tekst is alleen van toepassing op perceel 2 (onderhoudbaarheidsaudits).	

Nr.	Betreft	Vraag
30.	Beschrijvend document, paragraaf 7.2, pp. 33	U benoemt de paragraaf "Bewijsstukken bij verificatie". Zijn wij juist in onze interpretatie dat dit de bewijsstukken zijn die voorafgaand aan voorlopige gunning moeten worden verstrekt (d.w.z. op verzoek en nog niet bij inschrijving)?
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande. De bewijsstukken zoals genoemd in paragraaf 7.2 van het beschrijvend document dienen op verzoek (na voorlopige gunning) opgeleverd te worden. Ditzelfde geldt voor de bewijsstukken zoals genoemd in paragraaf 6.2 van het beschrijvend document. In hoofdstuk 9 van het beschrijvend document is voor de volledigheid per perceel een overzicht opgenomen van de documenten die u bij de inschrijving dient te voegen en de documenten die ter verificatie na voorlopige gunning worden opgevraagd bij de voorlopig gegunde inschrijver(s).	

Nr.	Betreft	Vraag
31.	Beschrijvend document, § 7.2 (Bewijsstukken bij verificatie)	Het uitgangspunt van inschrijver is dat er geen privégegevens van werknemers worden gedeeld met klanten, tenzij dit strikt noodzakelijk is. Dit geldt ook voor het delen van officiële documenten van medewerkers, waaronder behaalde diploma's. Inschrijver kan een garantie afgeven dat onze werknemers de benodigde diploma's hebben behaald, en voldoet aan de eisen die Opdrachtgever op dit punt stelt. Alle werknemers van inschrijver worden bovendien periodiek gescreend door een onafhankelijke screeningsorganisatie. Onderdeel van deze screening is een controle op het behalen- en de geldigheid van diploma's. Is het voor u akkoord om het delen van de gevraagde diploma's achterwege te laten, en een garantie van inschrijver te ontvangen dat onze werknemers de betreffende diploma's hebben behaald, en hier voor gescreend zijn?
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Inschrijver kan de bewijsstukken overleggen indien hij hiervoor toestemming vraagt aan de betreffende medewerkers.	

Nr.	Betreft	Vraag
32.	Beschrijvend document – 7.2 en 9	Het is ons, op grond van voor onze organisatie gebruikelijke contractuele afspraken met de verzekeraar verboden derden (waaronder cliënten) inzage te geven in de verzekeringspolis of individuele polisvoorwaarden dan wel nadere afspraken over de verzekeringsvoorwaarden met derden overeen te komen. Wel kunnen wij als alternatief een bewijs van

		verzekering overleggen, zijnde een verklaring van de verzekeraar waarin staat dat wij afdoende verzekerd zijn en dat wij onze premie hebben betaald. Kunt u derhalve het laatste bevestigen dat kan worden volstaan met het overleggen van een bewijs van afdoende verzekering?
Antwoord	ICTU gaat akkoord met bovenstaande.	

Nr.	Betreft	Vraag
33.	Beschrijvend document - 8.1	Begrijpen wij correct dat opdrachtgever bij de uitwerking van de casus voor perceel 2 de inschrijver beperkt tot de kwaliteitsaspecten "wijzigbaarheid" en "testbaarheid" en specifiek de relevante elementen uit de SIG/TUViIT-methode?
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande.	

Nr.	Betreft	Vraag
34.	Beschrijvend document, paragraaf 8.1, subgunningscriterium 2, pp. 35	U verwijst onder de tweede bullet naar "onderhoudbaarheidsaudit". Zijn wij juist dat dit beveiligingsaudit dient te zijn?
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande.	

Nr.	Betreft	Vraag
35.	Social return (beschrijvend document IT Audits, pagina 36 en 38, subgunningscriterium 4)	ICTU vraagt binnen beide percelen om een beschrijving hoe wordt omgegaan met social return binnen een opdracht. Aangezien de dienstverlening hoogwaardige kennis en ervaring betreft is de vraag of we dit binnen de opdracht kunnen realiseren. Kan ICTU akkoord gaan met social return buiten de opdracht.
Antwoord	<p>ICTU gaat hiermee akkoord. Indien inschrijver social return inzet in de uitvoering van de opdracht is eis 1 uit het programma van eisen niet van toepassing op de betreffende medewerkers. Een goede begeleiding van deze medewerkers is in dit geval wel van belang.</p> <p>Gezien bovenstaande wijziging is een rectificatie van de opdracht gepubliceerd.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
36.	Besch. Doc. Pag 36, 'Subgunningscriterium 4: social return'	Onderdeel van de aanbesteding betreft social return voor de partijen die straks binnen de raamovereenkomst voor de IT-audits vallen. Gelet op enerzijds de kwalitatieve eisen die gesteld worden aan het uit te voeren personeel en anderzijds de complexiteit van de gevraagde dienstverlening op beide percelen is aanbieder van mening dat social return binnen de opdracht zelf lastig realiseerbaar is. Zeker mbt het borgen van de kwaliteit waar Opdrachtgever van uit gaat. Volstaat het voldoen van aan de social return verplichting voortkomend uit

		de aanbesteding door daar invulling aan te geven buiten de werkzaamheden voortkomend uit deze aanbesteding? Zo nee, hoe ziet u in dit traject Social Return in de praktijk voor zich?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 35.	

Nr.	Betreft	Vraag
37.	Beschrijvend document, paragraaf 8.1, subgunningscriterium 4 Social Return	U benoemt de eisen die u aan social return stelt in het kader van de opdracht, namelijk de inzet van medewerkers met afstand tot de afstandsmarkt. Onze organisatie onderneemt veel activiteiten om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt betere kansen te gunnen, niet altijd gerelateerd direct aan klantopdrachten. Staat u er voor open om het Subgunningscriterium aan te passen, zodanig dat het ook Social Return activiteiten niet direct gerelateerd aan deze opdracht mag/kan omvatten?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 35.	

Nr.	Betreft	Vraag
38.	Beschrijvend document, paragraaf 8.1, subgunningscriterium 4 Social Return	U benoemt de eisen die u aan social return stelt in het kader van de opdracht, namelijk de inzet van medewerkers met afstand tot de afstandsmarkt. U benoemt echter tevens elders in het Beschrijvend Document dat de medewerkers die ingezet worden minimaal een Bachelor Informatica hebben op HBO/WO-niveau (in de markt juist zeer gewilde mensen). Deze eisen lijken tegenstrijdig met elkaar te zijn. Hoe verhouden deze eisen zich naar uw mening tot elkaar?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 35.	

Nr.	Betreft	Vraag
39.	Beschrijvend document, § 8.1, Perceel 1, Subgunningscriterium 4: Social Return	Wij achten subgunningscriterium 4 Social Return uitvoerbaar als we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt definiëren als: mensen die meer moeite hebben om aan het werk te kunnen komen. Dit zijn onder andere mensen met een beperking, zonder startkwalificatie, met een uitkering langer dan drie maanden, statushouder, of ouder dan 50 jaar. Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord	ICTU verstaat onder social return de volgende doelgroepen: <ul style="list-style-type: none"> • Mensen die voldoen aan de voorwaarden voor opname in het doelgroepenregister van het UWV • Uitkeringsgerechtigden op basis van: <ul style="list-style-type: none"> - Werkloosheidsuitkering (WW), langer dan 12 maanden werkloos en/of 50 jaar of ouder; - Arbeidsongeschiktheidsuitkering (WIA), Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA), Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ); 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Wet inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) / Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW). • Niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden: <ul style="list-style-type: none"> - Personen die langere tijd werkloos zijn (langer dan 12 maanden, 50 jaar of ouder zijn en/of die zonder re-integratieondersteuning of andere begeleiding niet zelfstandig aan het werk kunnen komen). • Vroegtijdige schoolverlaters en jongeren <ul style="list-style-type: none"> - Vroegtijdige schoolverlaters en jongeren met onvoldoende kwalificaties.
--	--

Nr.	Betreft	Vraag
40.	Beschrijvend document, § 8.1, Perceel 1, Subgunningscriterium 4: Social Return	Wij missen in de beschrijving van subgunningscriterium 4 Social Return hoe u dit criterium objectief gaat toetsen. Hoe gaat u subgunningscriterium 4 objectief toetsen, onder andere op juistheid?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 39.	

Nr.	Betreft	Vraag
41.	Beschrijvend document, § 8.1, Perceel 1, Subgunningscriterium 4: Social Return	Subgunningscriterium 4 Social Return en pve eis 1 zijn naar onze mening in tegenspraak met elkaar. Mensen uit de doelgroep social return voldoen vanwege hun afstand tot de arbeidsmarkt immers niet aan de eisen die u stelt in pve eis 1. Kunt u aangeven hoe deze twee eisen zich tot elkaar verhouden?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 38.	

Nr.	Betreft	Vraag
42.	Beschrijvend document – 8.1	<p>Onder subgunningscriterium 4 (Social return) beschrijft opdrachtgever graag te zien hoe opdrachtnemer medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt in de uitvoering van de opdracht betrokken worden.</p> <p>Gezien ook andere raamovereenkomsten binnen de overheid trachten wij social return op een duurzame manier borgen in onze bedrijfsvoering te borgen. Kunt u er mee instemmen dat opleidingstrajecten en stages passend binnen onze hoogwaardige bedrijfsvoering, maar niet per sé verbonden aan deze specifieke opdrachten, kwalificeren als social return?</p>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 35.	

Nr.	Betreft	Vraag
43.	Subkarakteristieken, beschrijvend document IT Audits, pagina 37	De huidige uitvraag is gelimiteerd tot sub-characteristics van maintainability en de (SIG/Tüvit)-metrieken: Volume, Duplication, Unit complexity, Unit size, Unit interfacing, Module coupling, Component balance, Component independence en Component

	entanglement. Staat ICTU open voor aanvullende ISO25010 toetsingskaders?
Antwoord	Perceel 2 is beperkt tot onderhoudbaarheid. Wel kan in nadere offerteaanvragen om meer of andere toetsingskaders gevraagd worden, zie ook eis 25 uit het programma van eisen.

Nr.	Betreft	Vraag
44.	prijstelling onderhoudbaarheidsaudits, beschrijvend document. paragraaf 8.2, pagina 39 + bijlage 09 prijzenblad perceel 2	De prijsstelling is gebaseerd op een lineair verband tussen de prijs voor uitvoering van een onderhoudbaarheidsaudit en de omvang van de applicatie (uitgedrukt in NCLOC, met minimum van 15.000 NCLOC). De kosten voor uitvoering zijn niet lineair. Er zijn vaste kosten voor licenties van tooling en benodigde inzet voor kick-off, validatie, opstellen rapportage. Daarnaast is veeleer het aantal te onderzoeken talen en te bepalen metingen relevant voor de prijsstelling. Daarnaast zijn er geen indicaties voor de te verwachten opdrachten voor onderhoudbaarheidsaudits en hun omvang. Is een andere invulling van de prijsstelling mogelijk? Bijvoorbeeld met een vast bedrag voor setup / tooling en daarna lineair en daarnaast evt een ander bedrag per LoC boven een bepaald aantal (gunstiger voor ICTU)
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. ICTU tracht rekening te houden met de vaste kosten die verbonden zijn aan het uitvoeren van een audit door het minimum aantal regels op 15.000 te stellen.	

Nr.	Betreft	Vraag
45.	Beschrijvend document – 2.3 en 4.1 en artikel 2.2 en 8.3	Zowel in paragraaf 4.1 als in art. 2.2 jo. 8.3 Raamovereenkomst worden de ARBIT-2018 van toepassing verklaard op de Raamovereenkomst. Echter wordt in paragraaf 2.3 van het Aanbestedingsdocument bepaald dat zowel onder perceel 1 als perceel 2 er sprake van het uitvoeren van een toets op bestaande IT-systemen. Aldus wordt er onder beide percelen geen feitelijke IT dienstverlening uitgevraagd, maar toetsing van bestaande IT-producten. Derhalve komt het van toepassing verklaren van de Algemene Rijksvoorwaarden Bij IT Overeenkomsten (ARBIT-2018) Opdrachtnemer vreemd voor. Immers deze voorwaarden zien juist toe op IT-diensten en zijn van toepassing bij IT overeenkomsten. Derhalve is Opdrachtnemer van mening dat deze voorwaarden niet passend zijn op de te sluiten raamovereenkomsten. Bent n.a.v. voorgaande bereid om de ARVODI-2018 van toepassing te verklaren op de uitvoering van de diensten onder beide percelen? Opdrachtnemer is bereid om de ARVODI-2018 voorwaarden in het geheel te accepteren m.u.v. artikel

	<p>14 ARVODI-2018 Opdrachtnemer is namelijk van mening dat indien bij het verlenen van de diensten persoonsgegevens worden verwerkt, Opdrachtnemer onder de AVG handelt als verwerkingsverantwoordelijke en niet als verwerker. Dit betekent dat Opdrachtnemer geen verwerkersovereenkomsten hoeft te sluiten met cliënten. Dat is ook noodzakelijk voor Opdrachtnemer aangezien deze volledig onafhankelijk zijn werkzaamheden moet kunnen verrichten en daarbij niet de instructies van klanten kan volgen (wat een verwerker wel moet doen). Derhalve dient art. 14 ARVODI-2018 buiten toepassing te worden verklaard, mocht u het met ons eens zijn dat de ARVODI-voorwaarden geschikter zijn voor deze werkzaamheden.</p> <p>Daarnaast is het voor opdrachtnemer van belang dat we in het kader van wettelijke verplichtingen informatie kunnen delen met gelieerde entiteiten en derden die door ons zijn ingeschakeld ten behoeve van ondersteunende diensten van administratieve en IT aard.</p> <p>Om eventuele onduidelijkheid en verwarring te voorkomen lichten wij u graag toe dat voornoemde derden niet direct betrokken zijn bij de uitvoering van de diensten die wij mogelijk aan u zullen leveren. Voornoemde derden ondersteunen ons enkel ten aanzien van onze interne processen. Uiteraard zijn wij verantwoordelijk voor de inzet van deze derden en de geheimhouding van alle vertrouwelijke informatie. Van derden, die namens ons data verwerken, verlangen wij dat zij voldoen aan de toepasselijke wet- en beroepsregelgeving.</p> <p>Graag willen wij u verzoeken of u, met inachtneming van voornoemde toelichting, akkoord kunt gaan met onderstaand tekstvoorstel in aanvulling op artikel 13 ARVODI-2018:</p> <p><i>"Tenzij zulks op grond van de toepasselijke wetgeving verboden is, is het Opdrachtnemer toegestaan om alle door of namens Opdrachtgever verstrekte informatie ('Cliëntinformatie') te gebruiken en deze te verstrekken aan (i) andere gelieerde entiteiten en hun personeel en/of (ii) andere partijen, die ondersteunend zijn ten behoeve van Opdrachtnemer 's administratie of infrastructuur en/of de verlening van overige ondersteunende diensten van administratieve en IT-aard ten behoeve van (a) het verrichten van cliënt-, en opdrachtacceptatie procedures, (b) conflict beoordeling van interne risico's en onafhankelijkheid en (c) het onderhouden van kwaliteitsnormen en</i></p>
--	--

		<p><i>professionele normen ten aanzien van de Werkzaamheden of diensten."</i></p> <p>Bent u het met ons eens en bereid de ARVODI-voorwaarden van toepassing te verklaren? Mocht u er onverhoopt niet mee eens zijn, zie dan hieronder geformuleerd onze vragen en tekstvoorstellen m.b.t. de ARBIT 2018?</p>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 22.	

Nr.	Betreft	Vraag
46.	Beschrijvend document	Met betrekking tot perceel 2: Wordt van opdrachtnemer verwacht de onderzoeken op locatie bij ICTU uit te voeren, of wordt de broncode en/of documentatie beschikbaar gesteld voor analyse in het laboratorium van opdrachtnemer?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 11. Voor perceel 2 geldt dat de opdrachten grotendeels op locatie van opdrachtnemer worden uitgevoerd.	

Nr.	Betreft	Vraag
47.	Referentieformulier, perceel 1	U benoemt het veld "Omvang in regels broncode". Het aantal regels broncode is in onze optiek niet voor alle kerncompetenties relevant, maar uitsluitend voor kerncompetentie 1 voor perceel 1. Bent u er akkoord mee dat wij deze regel uitsluitend vullen ter onderbouwing van kerncompetentie 1?
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande. Voor kerncompetentie 2, 3 en 4 van perceel 1 kunt u hierbij op het formulier 'niet van toepassing' invullen.	

Nr.	Betreft	Vraag
48.	Bijlage 3.2	In het kader van de doelbinding vanuit de AVG zijn wij voor referenties uit het verleden niet gemachtigd om de (persoonlijke) contactgegevens met u te delen daar deze gegevens destijds niet voor dit doel zijn uitgevraagd. Uiteraard werken wij graag mee aan het in contact brengen van opdrachtgever met de contactpersoon indien dat gewenst is. Gaat u ermee akkoord dat wij op deze wijze referenten indienen?
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. U dient vooraf goedkeuring te vragen van de betreffende contactpersoon van de referent.	

Nr.	Betreft	Vraag
49.	Bijlage 3.2	Klopt het dat u op vraag 7 een simpele "ja/nee" als antwoord verwacht?
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande.	

Nr.	Betreft	Vraag
50.	Bijlage 5, pag 1 eis 1	In het Programma van Eisen wordt voor het personeel gesteld dat deze dient te beschikken over 'minimaal HBO-informatica'. Naar ons inziens en ervaring zijn er meer voor de werkzaamheden relevante studiegebieden van toepassing waarmee de kwaliteit

		van dienstverlening voor Opdrachtgever ook gebord blijft. Dit betreft onder meer HBO- en WO-studies op het gebied van specifiek informatiebeveiliging. We verzoeken Opdrachtgever dan ook om een breder pallet aan relevante WO en HBO-studies op te nemen in het programma van eisen. Gaat Opdrachtgever akkoord met het uitbreiden van dit criteria?
Antwoord	ICTU stelt in deze eis dat het personeel dat betrokken is bij de uitvoering van de audits voor ICTU minimaal over HBO-Informatica werk en denkniveau dient te beschikken. Het is dus geen vereiste dat zij de studie HBO-Informatica hebben gevolgd en afgerond.	

Nr.	Betreft	Vraag
51.	Betreft Bijlage 05 – Programma van Eisen Eis 2 - VOG	Privacygevoelige informatie van onze medewerkers, zoals een VOG, wordt centraal en beveiligd opgeslagen binnen onze organisatie. Zodra een VOG in ons systeem wordt opgenomen, informeren wij u dat voor de betreffende medewerker een VOG bij ons aanwezig is. Desgewenst kunt u hierin inzage vragen. De VOG zal dus niet fysiek aan u worden verzonden. Kunt u daarmee instemmen? Kunt u dat bevestigen? Zo niet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren.
Antwoord	ICTU gaat akkoord met bovenstaande. ICTU merkt wel nog op dat een VOG project specifiek kan zijn en er dus mogelijk per project een VOG opgevraagd dient te worden.	

Nr.	Betreft	Vraag
52.	Bijlage 5, pag 1 eis 3	Kan Opdrachtgever 'screening / veiligheidsonderzoek' nader duiden? Indien dergelijke screening reeds in bezit is voor personeel van Opdrachtnemer wordt vanuit Opdrachtgever dan een compleet nieuwe screening verwacht of volstaat het overleggen van een recente screenings uitslag?
Antwoord	ICTU voert de screening/ het veiligheidsonderzoek niet zelf uit. Of een nieuwe screening benodigd is, is aan de opdrachtgever van ICTU. De inhoud van de screening wordt bepaald door de uitvoerende organisatie (bijvoorbeeld AIVD of MIVD, zie ook de website van AIVD en MIVD).	

Nr.	Betreft	Vraag
53.	Bijlage 5, pag 1 eis 3	Indien hier screening door een inlichtingendienst onder verstaan wordt: Is Opdrachtgever zelf in bezit van een functieprofiel waartegen de betreffende inlichtingendienst personeel van Opdrachtnemer kan screenen, en initieert Opdrachtgever vanuit dit functieprofiel dan de betreffende screening?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 52.	

Nr.	Betreft	Vraag
54.	Programma van Eisen, sectie "Eisen	U noemt dat het personeel dat de audits uitvoert incidenteel een screening of veiligheidsonderzoek dient

	aan het in te zetten personeel", punt 3.	te ondergaan. Hoe vaak komt dit naar verwachting voor? En welk type screening betreft het?
Antwoord	De verwachting is dat dit beperkt voorkomt, naar verwachting één a twee keer per twee jaar. Het type screening hangt af van de betreffende opdracht en de opdrachtgever van ICTU.	

Nr.	Betreft	Vraag
55.	Programma van Eisen, sectie "Eisen aan de nadere overeenkomsten", punt 4.	U benoemt dat binnen 5 dagen offerte uitgebracht dient te worden. Het is voor het uitbrengen van een offerte (die tot een opdracht naar uw tevredenheid leidt) vaak noodzakelijk dat een analyse uitgevoerd dient te worden om de juiste scope en aanpak te bepalen, vaak ook in overleg met u (naar wij aannemen in perceel 1 via een schriftelijke Nvl-ronde). Het aantal dagen geeft niet in alle gevallen voldoende tijd om deze analyse goed te doen en om te zetten in een passende offerte. Staat u er voor open om het aantal dagen te verruimen (bijvoorbeeld naar 10) en/of per offerteaanvraag een passende periode te bepalen?
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. ICTU houdt in principe de termijn van vijf werkdagen aan. Indien ICTU een langere termijn benodigd acht kan zij hier in de nadere offerteaanvraag van afwijken.	

Nr.	Betreft	Vraag
56.	rapportage, bijlage 5 Programma van Eisen, pagina 2 punt 16	ICTU geeft aan de rapportage in Excel/CSV formaat te wensen. Is er behoefte aan API's of een Datamart om analyseresultaten te benaderen?
Antwoord	Nee, hier is geen behoefte aan.	

Nr.	Betreft	Vraag
57.	Programma van Eisen, sectie "EISEN AAN DE BEVEILIGINGSAUDITS (PERCEEL 1)", punt 2.	U benoemt de verschillende normenkaders waaraan de IT-systemen middels de beveiligingsaudits getoetst dienen te worden. Bedoelt u hiermee dat u per beveiligingsaudit voor alle benoemde kaders per norm een beoordeling verwacht?
Antwoord	In beginsel zijn de relevante onderdelen van elk van deze normenkaders van toepassing. In de nadere offerteaanvraag kan dit worden ingeperkt.	

Nr.	Betreft	Vraag
58.	Bijlage 5 - Programma van eisen; punt 4 (eisen aan de nadere overeenkomsten)	Is Opdrachtnemer verplicht om alle verzoeken te beantwoorden met een voorstel en wat zijn de verbonden risico's (o.a. boetes)?
Antwoord	Opdrachtnemer is verplicht alle verzoeken tot een nadere offerteaanvraag te beantwoorden. De verbonden risico's van het niet indienen van een offerte zijn opgenomen in artikel 5.4 en 5.5 van de concept raamovereenkomst, voor zowel perceel 1 (zie bijlage 10.1) en perceel 2 (zie bijlage 10.2).	

Nr.	Betreft	Vraag
59.	Bijlage 6	In dit voorschrift worden er allerlei eisen en regels van toepassing verklaard op het gebruik van ICT-voorzieningen en diensten die ICTU levert aan haar medewerkers. Echter is Opdrachtnemer geen medewerker maar een onafhankelijke adviseur die gebruik maakt van eigen ICT-voorzieningen en diensten. Derhalve is het Voorschrift Zakelijk gebruik ICT-diensten en voorzieningen niet van toepassing op Opdrachtnemer en dient buiten toepassing te worden verklaard.
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
60.	Bijlage 7	Op pagina 6 wordt bepaald dat de Social Code voor alle medewerkers van ICTU geldt. Echter is Opdrachtnemer geen medewerker van ICTU maar een onafhankelijke adviseur. Derhalve is de Social Code niet van toepassing op Opdrachtnemer/ de Opdracht. Kunt u bevestigen dat Social Code buiten toepassing zal worden verklaard.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
61.	Bijlage 10.1 – artikel 2.2	Op basis van de rangorde bepaling van artikel 2.2 prevaleren de Raamovereenkomst en de Voorwaarden op de Nota van Inlichtingen. Aangezien de Nota van Inlichtingen ('Nvl') wijzigingen bewerkstelligd in alle andere documenten die opgenomen zijn in deze rangordebepaling dient de Nvl te prevaleren op alle andere documenten dan wel dient u te bevestigen dat alle overeengekomen wijzigingen en toevoegingen uit de Nvl zullen worden verwerkt in de relevante documenten. Daarnaast dient de Verwerkersovereenkomst niet opgenomen te worden in deze bepaling. Aangezien opdrachtnemer met betrekking tot onderhavige opdracht kwalificeert als Verwerkingsverantwoordelijke en niet als Verwerker en derhalve er ook geen Verwerkersovereenkomst overeengekomen dient te worden. Bent u hiertoe bereid?
Antwoord	ICTU bevestigt dat alle wijzigingen ten aanzien van de raamovereenkomsten, verwerkersovereenkomst en voorwaarden worden verwerkt in een definitieve versie van de raamovereenkomsten. Voor wat betreft de verwerkersovereenkomst wordt per nadere opdracht bekeken of het benodigd is deze toe te passen. Hierover is in het beschrijvend document het volgende opgenomen: <i>“Bij deze aanbesteding is een concept verwerkersovereenkomst gevoegd (bijlage 11). Wanneer een nadere opdracht hier aanleiding toe geeft worden specifieke afspraken gemaakt conform de AVG. Indien dit het geval is wordt</i>	

	<p>gebruik gemaakt van de verwerkersovereenkomst zoals opgenomen in bijlage 11."</p> <p>De verwerkersovereenkomst zoals opgenomen in bijlage 11 is dus een template welke mogelijk van toepassing is op nadere opdrachten.</p>
--	--

Nr.	Betreft	Vraag
62.	Bijlage 10.1 – Concept Raamovereenkomst Perceel 1, artikel 2.2	Rangorde documenten. Kunnen wij ervan uitgaan dat wijzigingen t.a.v. de overeenkomst, de verwerkersovereenkomst en de ARBIT n.a.v. de Nvl's in de Raamovereenkomst en verwerkersovereenkomst zelf worden aangepast? Zo nee, dan zou de Nvl onzes inziens in rang bovenaan moeten komen. Bent u het daarmee eens?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 61.	

Nr.	Betreft	Vraag
63.	Bijlage 10.1 – Concept Raamovereenkomst Perceel 1, artikel 4.3	Verlenging. Dit artikel biedt niet expliciet de mogelijkheid voor Opdrachtnemer om niet in te stemmen met de door Opdrachtgever voorgestane verlenging, na kennisgeving door Opdrachtgever. Onzes inziens zou de Opdrachtnemer die mogelijkheid wel moeten hebben (bijv. om redenen van wijzigingen in personeel of bedrijfsvoering, financiële situatie, etc). Kunt u derhalve akkoord gaan met het toevoegen aan dit artikel van de mogelijkheid voor Opdrachtnemer om niet met de verlenging in te stemmen, uiteraard met inachtneming van een redelijke termijn in het licht van het moeten contracteren met een andere partij door Opdrachtgever?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 5.	

Nr.	Betreft	Vraag
64.	Bijlage 10.1 – Concept Raamovereenkomst Perceel 1, artikel 5.4/5.5	Boete niet indienen nadere offerte, tenzij ontheffing. In artikel 5.4 van de Concept Raamovereenkomst wordt, na een eerste waarschuwing, een potentiële sanctie (boete ad € 1.500,-) gezet op het niet binnen vijf dagen opleveren van een Nadere offerte n.a.v. een Nadere oproep tot mededinging. In artikel 5.5 wordt aangegeven dat deze boete niet geldt indien de Wederpartij in een voorliggend geval gemotiveerd heeft verzocht om ontheffing van het doen van een Nadere offerte en Opdrachtgever dit verzoek heeft gehonoreerd. Onzes inziens is de boete niet geheel reëel; Enerzijds geldt onzes inziens dat dit soort boetes geen recht doen aan de samenwerkingsrelatie die wij met onze Opdrachtgevers nastreven, waarbij verhoudingen door middel van boetes onzes inziens onnodig op scherp kunnen worden gezet. Wij achten een dergelijke boete daarom onwenselijk. De sanctie dat de Wederpartij uit de Raamovereenkomst kan worden gezet (conform artikel 5.7) lijkt ons in dat

		verband voldoende. Anderzijds geldt onzes inziens dat wanneer Wederpartij een verzoek om ontheffing doet, na kennis te hebben genomen van de Nadere oproep tot mededinging, zal er tijd overheen gaan tot Opdrachtgever dit verzoek heeft gehonoreerd of afgewezen. Bij afwijzing blijft er nog maar weinig tijd over om een inhoudelijke Nadere offerte op te stellen. Wij willen u daarom vragen de boete buiten toepassing te laten.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. ICTU hanteert nu drie opeenvolgende maatregelen die ICTU toe kan passen in het geval een Nadere offerte niet binnen de gestelde termijn is ontvangen, namelijk een waarschuwing (1), een boete (2) en ontbinding van de Raamovereenkomst (3). Indien de boete wordt weggelaten houdt ICTU alleen de eerste en laatste mogelijkheid over, en dit acht zij niet wenselijk. ICTU merkt graag op dat het een termijn betreft in werkdagen en dat ICTU in het geval zij dit benodigd acht de termijn voor het indienen van een Nadere Offerte kan verlengen. Zie ook het antwoord op vraag 55. Tot slot merkt ICTU op dat zij niet verplicht is een boete op te leggen indien zij de Nadere offerte niet binnen de gestelde termijn heeft ontvangen, ICTU kan van dit recht gebruik maken.	

Nr.	Betreft	Vraag
65.	Bijlage 10.1 – artikel 5.4	De boetebepaling zoals opgenomen in artikel 5.4 Raamovereenkomst is gezien het bepaalde in artikel 4.4 van de Raamovereenkomst onredelijk en buitenproportioneel. Voorts is in de wet en in de contractvoorwaarden een vangnet opgenomen ten aanzien van aansprakelijkheid van de Opdrachtnemer en de daaruit voortvloeiende verplichting tot vergoeding van schade, in geval van schending van de verplichtingen uit de Raamovereenkomst. Derhalve dient artikel 5.4 van de Raamovereenkomst buiten toepassing te worden verklaard.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Een boete is niet hetzelfde als de aansprakelijkheid gezien er bij een boete geen sprake hoeft te zijn van schade. Zie ook het antwoord op vraag 64.	

Nr.	Betreft	Vraag
66.	Bijlage 10.1 – Concept Raamovereenkomst Perceel 1	Ontbreken vrijwaringsovereenkomst. M.b.t. diensten die zien op vulnerability en quality testing (o.a. PENTests) is het gebruikelijk een vrijwaringsovereenkomst te sluiten ten gunste van de opdrachtnemer waarin wordt opgenomen dat de opdrachtgever de opdrachtnemer vrijwaart voor claims (van derden) i.v.m. eventuele schade aan systemen en bestanden. Kunt u bevestigen dat een dergelijke overeenkomst zal worden gesloten. Kunt u in dat verband hiervan een template overleggen, zodat deze kan worden beoordeeld door de gegadigden?
Antwoord	De vrijwaringsverklaring is benoemd in paragraaf 5.5 van het beschrijvend document. Voor penetratietesten moet voorafgaand aan de start van de opdracht een vrijwaringsverklaring zijn ontvangen door opdrachtnemer. Na	

	voorlopige gunning wordt hiervoor door opdrachtnemers en ICTU een (1) format opgesteld.
--	---

Nr.	Betreft	Vraag
67.	Bijlage 10.1	<p>Een algemeen geformuleerde clause ten aanzien van op Opdrachtnemer van toepassing zijnde wet- en regelgeving, inclusief gedrags- en beroepsregels, ontbreekt in de ARBIT-2018 en de Raamovereenkomst. Bent u bereid de volgende tekst aanvullend overeen te komen:</p> <p><i>“De Opdracht wordt door Wederpartij uitgevoerd met inachtneming van de voor de uitvoerende personen geldende gedrags- en beroepsregels. Wederpartij is nimmer gehouden tot enig handelen of nalaten dat met de hiervoor bedoelde regels strijdig of onverenigbaar is.”</i></p> <p>Bent u hiertoe bereid?</p>
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord mits het branche brede gedrags- en beroepsregels betreffen. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
68.	Bijlage 10.1	<p>Een vrijwaring ten gunste van opdrachtnemer ontbreekt. Bent u bereid de volgende tekst overeen te komen:</p> <p><i>“Opdrachtgever vrijwaart Wederpartij ter zake van alle aanspraken van derden die voortvloeien uit of verband houden met de ten behoeve van Wederpartij (nog te) verrichte(n) werkzaamheden, tenzij deze aanspraken het gevolg zijn van opzet dan wel bewuste roekeloosheid aan de zijde van leidinggevend personeel van Wederpartij.”</i></p> <p>Bent u hiertoe bereid?</p>
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Na voorlopige gunning wordt door de opdrachtnemers van perceel 1 en ICTU een format opgesteld voor de vrijwaringsverklaring. In de vrijwaringsverklaring kunnen hierover, daar waar reëel en passend, eventueel nadere afspraken gemaakt worden.	

Nr.	Betreft	Vraag
69.	Bijlage 10.1	<p>Op grond van voor ons geldende regelgeving, zoals ter waarborging van onze onafhankelijkheid wensen wij te allen tijde een opzeggingsmogelijkheid te hebben die het ons mogelijk maakt op te zeggen indien voortzetting van de opdracht in strijd zou komen met voor ons geldende regelgeving of professionele normen. In onze branche is het gebruikelijk om een tussentijdse opzegmogelijkheid te hanteren. Kunt u instemmen met het volgende voorstel?</p> <p><u>Tekstvoorstel</u></p>

		<p>“Opdrachtnemer kan deze Overeenkomst beëindigen door middel van een schriftelijke opzegging met inachtneming van een termijn van dertig (30) dagen in geval van een wijziging: i) van wet- en/of regelgeving, inclusief gedrags- en beroepsregels ii) geldende voorschriften of professionele normen iii) of een wijziging van omstandigheden, waardoor Opdrachtnemer met voortzetting van de dienstverlening onder de overeenkomst in strijd zou dienen te handelen met voornoemde wet- of regelgeving, inclusief gedrags- en beroepsregels.”</p>
Antwoord	<p>ICTU gaat hier niet mee akkoord. ICTU is wel bereid onderstaande bepaling op te nemen:</p> <p><i>“Ieder der Partijen heeft het recht de Overeenkomst voortijdig, zonder rechterlijke tussenkomst te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van zes (6) maanden, indien sprake is van onvoorziene omstandigheden, die van dien aard zijn dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid (ongewijzigde) instandhouding van de Overeenkomst niet kan worden gevegd van de Partij die een beroep doet op beëindiging van de Overeenkomst. Een Partij kan niet eerder een beroep doen op deze beëindigingsgrond dan nadat beide Partijen in overleg zijn getreden om te bezien of zij tot overeenstemming kunnen komen over een aangepaste Overeenkomst die recht doet aan de gewijzigde situatie en waarvan de gevolgen voor het overige zoveel mogelijk overeenstemmen met de inhoud en strekking van deze Overeenkomst.”</i></p> <p>De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
70.	Bijlage Raamovereenkomst Perceel 1 en 2 pag 4 par. 5.4	U stelt dat opdrachtnemer na een waarschuwing een boete kan ontvangen voor het niet inleveren van een offerte. Deze boete verschilt overigens per perceel. U kunt aannemen dat Opdrachtnemer een goede reden zal hebben voor het niet indienen van een offerte en dat ook zal bespreken met Opdrachtgever zoals dat in een goede samenwerking verloopt. Opdrachtnemer stelt voor om de boete te laten vervallen en juist met een beloning voor het behalen van de KPI's te gaan werken. De overeenkomst wordt aangegaan op kwaliteit en wederzijds vertrouwen. Daar hoort een onderlinge goede samenwerking bij en daar past een boete ons inziens niet in. Bent u bereid om de boete te laten vervallen en er een bonus op te zetten voor het behalen van de KPI's? Zo nee, waarom niet?
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Zie ook het antwoord op vraag 64.	

Nr.	Betreft	Vraag
71.	Bijlage 11	Gezien wij van mening zijn, dat er in geen geval sprake zal zijn van een verwerker-verwerkingsverantwoordelijke verhouding, dient de verwerkersovereenkomst naar onze mening buiten toepassing verklaard te worden (zie

		ook onze opmerking hierover bij artikel 18.2 ARBIT-2018). Bent u hiermee eens?
Antwoord	<p>Het doel van de opdracht is niet het verwerken van persoonsgegevens, dat zal dus niet structureel gebeuren maar incidenteel kunnen voorkomen. Bijvoorbeeld in het geval van een penetratietest op een operationeel systeem. Er horen wel voldoende afspraken op het gebied van informatiebeveiliging te zijn om te borgen dat eventuele persoonsgegevens (bijvangst) in bezit van Wederpartij komen en afdoende worden beveiligd.</p> <p>Het is denkbaar dat bij de uitvoering van een beveiligingsaudit op een productieomgeving waarin persoonsgegevens worden verwerkt er in bevindingen wel toegang tot persoonsgegevens is. Voor die specifieke gevallen dekt deze verwerkersovereenkomst afspraken op privacy gebied af. Zie ook het antwoord op vraag 61.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
72.	Bijlage 11 – Concept verwerkersovereenkomst, artikel 3.2	<p>Artikel 3.2 van de Verwerkersovereenkomst verwijst naar artikel 10, welke bepaling, mede gelet op de aard van onze dienstverlening en ons type organisatie, voor ons niet acceptabel is. Toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving, alsmede interne risk en compliance voorschriften, schrijven voor dat wij een dossier dienen aan te houden (zie hierover onze opmerkingen bij artikel 10 van de Verwerkersovereenkomst). Op grond van het voorgaande zouden wij willen voorstellen om de huidige formulering van artikel 3.2 te vervangen door de volgende bepaling: “Deze Verwerkersovereenkomst eindigt op dezelfde datum als de Overeenkomst tenzij Opdrachtnemer nog persoonsgegevens van Opdrachtgever onder zich heeft, in welk geval de verplichtingen uit deze Verwerkersovereenkomst voortduren totdat Opdrachtnemer geen persoonsgegevens van Opdrachtgever meer onder zich heeft.”</p>
Antwoord	<p>ICTU gaat hier niet mee akkoord. In de verwerkersovereenkomst van ICTU is in artikel 10 een escape opgenomen om vanuit een wet- en regelgeving over te gaan tot een langere bewaartermijn. Indien dit van toepassing is op een nadere opdracht wordt dit in de verwerkersovereenkomst vastgelegd.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
73.	Bijlage 11 – Concept verwerkersovereenkomst, artikel 5.4	<p>Artikel 5.4 van de Verwerkersovereenkomst is, mede gelet op de wijze waarop onze organisatie is ingericht, niet acceptabel. Opdrachtnemer is onderdeel van een wereldwijd netwerk van lokale entiteiten. De verwerking van persoonsgegevens vindt plaats via verschillende locaties waardoor niet gegarandeerd kan worden dat deze gegevens de EER niet verlaten. Opdrachtnemer heeft in dat verband een overeenkomst op basis van de Standard Contractual Clauses voor de doorgifte van persoonsgegevens binnen het</p>

		<p>internationale netwerk waarvan Opdrachtnemer deel uitmaakt, welke voldoet aan de eisen zoals vastgesteld door de EC in het kader van de internationale doorgifte naar landen buiten de EER. Op basis hiervan is het Opdrachtnemer toegestaan gegevens buiten de EER door te geven, mits klant/opdrachtgever dit niet verbiedt. Daarnaast maakt Opdrachtnemer gebruik van diverse cloudoplossingen. Het is inherent aan het gebruik van cloudoplossingen dat de data ook buiten de EER gebracht wordt. Om die reden moet dit voor Opdrachtnemer toegestaan zijn. Op grond van het voorgaande zouden wij willen voorstellen om de huidige formulering van artikel 5.4 te vervangen door de volgende bepaling:</p> <p>"Opdrachtnemer zal persoonsgegevens alleen naar landen buiten de EER sturen indien de ontvanger geacht wordt een passend beschermingsniveau van gegevensbescherming te bieden op grond van de AVG. Op basis van de Intra-Network Data Transfer Agreement ("INTA") is het Opdrachtnemer toegestaan persoonsgegevens te versturen binnen het internationale netwerk waarvan Opdrachtnemer deel uitmaakt."</p>
<p>Antwoord</p>	<p>ICTU gaat hier mee akkoord onder voorwaarde dat opdrachtnemer overeenkomsten heeft op basis van de Standard Contractual Clauses van de Europese Commissie voor de doorgifte van persoonsgegevens aan derden landen buiten de EER. Daarmee wordt geborgd dat informatieverwerking conform AVG plaatsvindt en dat er een passend beschermingsniveau van persoonsgegevens wordt geboden.</p> <p>Vanuit beveiligingseisen heeft ICTU wel het recht om per nadere opdracht verdere restricties op te leggen aan landen waar gegevens van security onderzoeken mogen worden verwerkt. Dit gezien opdrachtgevers van ICTU (rijksoverheid) kunnen dat eisen.</p> <p>Daarbij gaat het dan niet zozeer om persoonsgegevens maar om andere vormen van vertrouwelijke of gerubriceerde informatie.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
74.	Bijlage 11 – Concept verwerkersovereenkomst, artikel 10	<p>Artikel 10 van de Verwerkersovereenkomst is, mede gelet op de aard van onze dienstverlening en ons type organisatie, niet acceptabel. Toepasselijke wet- en (beroeps-)regelgeving, alsmede interne risk- en compliance voorschriften, schrijven voor dat wij een dossier dienen aan te houden. Het dossier bevat minimaal correspondentie. Correspondentie bevat nagenoeg altijd persoonsgegevens (bijvoorbeeld handtekening, naam en e-mailadressen). Deze gegevens kunnen dan ook niet althans niet altijd</p>

		<p>verwijderd worden. Daar komt bij, dat persoonsgegevens in bijna alle communicatie zijn terug te vinden. Op het moment dat er e-mailcommunicatie plaatsvindt tussen Opdrachtnemer en Opdrachtnemer is reeds sprake van de verwerking van persoonsgegevens. Op basis van genoemde bepaling zouden alle persoonsgegevens, en dus ook e-mailcorrespondentie verwijderd moeten worden. Dit is niet werkbaar in de praktijk en met het oog op de op onze organisatie toepasselijke wet- en (beroeps-)regelgeving. Op grond van het voorgaande zouden wij willen voorstellen om de huidige formulering van artikel 10 te vervangen door de volgende bepaling:</p> <p>"Opdrachtnemer bewaart de persoonsgegevens die zij in het kader van de opdracht ontvangt voor zover nodig voor het uitvoeren van de opdracht, om te voldoen aan toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving en, indien van toepassing, in het kader van een juridische procedure. Voor persoonsgegevens die niet in het dossier worden opgeslagen kan de klant aan Opdrachtnemer verzoeken bronbestanden te verwijderen. Opdrachtnemer zal bij een dergelijk verzoek alle redelijke medewerking verlenen, tenzij het bewaren van deze bronbestanden nodig is om de opdracht uit te voeren, om te voldoen aan toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving of in verband met een juridische procedure."</p>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 72.	

Nr.	Betreft	Vraag
75.	Bijlage 11 – Concept verwerkersovereenkomst, artikel 11	<p>Artikel 11 van de Verwerkersovereenkomst is, mede gelet op de aard van onze dienstverlening en ons type organisatie, niet acceptabel. Wij zijn bereid mee te werken aan audits. Wij zijn echter wel gebonden aan professionele geheimhoudingsverplichtingen jegens onze klanten en dienen onze klanten te garanderen dat wij die verplichting niet schenden, ook niet door middel van een audit door of namens een andere klant. Verder zou onze bedrijfsvoering verstoord kunnen raken als er dagelijks klanten op de stoep zouden staan die onaangekondigd een audit wensen komen uit te voeren. Daarnaast zijn wij als organisatie ISO 27001 gecertificeerd. Het laten certificeren komt neer op een audit door een onafhankelijke derde. Daarnaast kan Opdrachtgever een jaarlijkse bevestiging ontvangen dat wij nog steeds ISO 27001 gecertificeerd zijn. Op grond van het voorgaande</p>

		<p>zouden wij willen voorstellen om de huidige formulering van artikel 11 te vervangen door de volgende bepaling:</p> <p>“In het kader van het controlerecht voor Opdrachtgever geldt dat Opdrachtnemer haar medewerking zal verlenen aan de uitvoering van een dergelijke audit onder de voorwaarde dat een dergelijke audit tijdig en vooraf wordt aangekondigd, zal worden uitgevoerd onder begeleiding van Opdrachtnemer, geen toegang omvat tot de interne systemen en (werk)dossiers van Opdrachtnemer en Opdrachtnemer eveneens niet gehouden zal worden tot schending van diens professionele geheimhoudingsverplichtingen. Opdrachtnemer zal in dit kader alle redelijk informatie overhandigen die nodig is voor het uitvoeren van de audit. Daarnaast zal Opdrachtnemer haar Global Information Security Policy overleggen alsmede het ISO 27001 certificaat. Voor wat betreft het ISO 27001 certificaat zal Opdrachtnemer jaarlijks schriftelijk bevestigen dat Opdrachtnemer nog steeds in het bezit is van een geldig ISO 27001 certificaat.”</p>
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt verwerkt in de verwerkersovereenkomst.	

Nr.	Betreft	Vraag
76.	Algemeen	In de ARBIT-2018 zijn bepalingen opgenomen die voor de door Wederpartij te leveren diensten niet relevant zijn en buiten toepassing dienen te blijven: 1) Bijzondere bepalingen koop (38-41); 2) Bijzondere bepalingen Gebruiksrechten (42-47); 3) Bijzondere bepalingen onderhoud (68-79); 4) Bepalingen onderhoud specifiek (80-84). Kunt u bevestigen dat de betreffende artikelen niet van toepassing zijn en zou u dit expliciet in de overeenkomst willen opnemen?
Antwoord	ICTU bevestigt bovenstaande. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
77.	Kwaliteitsborging 5	Kunt u toelichten op welke wijze kwaliteitsborging uitgewerkt zal worden in de overeenkomst?
Antwoord	Kwaliteitsborging is uitgewerkt in het programma van eisen (onder andere op basis van eis 1, 22 en 25). Middels contractmanagement wordt hier gedurende de looptijd van de raamovereenkomst op gemanaged.	

Nr.	Betreft	Vraag
78.	Aflevering 6	Dit artikel heeft betrekking op de levering van fysieke goederen en past niet bij de aard van de dienstverlening. Kunt u bevestigen dat artikel 6 niet van toepassing is?

Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.
----------	---

Nr.	Betreft	Vraag
79.	Risico en Eigendomsovergang 7.1	Artikel 7.1 betreft de beschadiging van fysieke producten. Dit artikel is niet van toepassing op de diensten die Wederpartij zal leveren. Bent u bereid om artikel 7.1 buiten toepassing te laten?
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
80.	Risico en Eigendomsovergang 7.2	Het is binnen onze branche gebruikelijk overeen te komen dat eigendom pas overgaat na betaling voor de Prestatie. Kunt u hiermee akkoord gaan?
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
81.	IE rechten 8.1 en 8.2	Wij kunnen niet op voorhand instemmen met de overdracht van intellectuele eigendomsrechten op de resultaten van de verrichte diensten. Daarmee zou u namelijk het recht verkrijgen om de door ons opgestelde rapporten en documenten te kopiëren, wijzigen, exploiteren, verspreiden. Bent u bereid, om zoals binnen onze branche gebruikelijk is, op te nemen dat de eigendom op de door ons te vervaardigen rapporten en documenten bij Wederpartij blijft rusten? Het fysieke eigendom van de werkproducten gaat wél over op Opdrachtgever. Daarnaast wordt aan Opdrachtgever een eeuwigdurend en wereldwijd gebruiksrecht verstrekt om de werkproducten te gebruiken in overeenstemming met het doel van de opdracht. Wij stellen daarom voor om artikel 8.1 en 8.2 te vervangen door de volgende bepaling: "Wederpartij behoudt alle intellectuele eigendomsrechten van alle door haar verstrekte werkproducten en verleent aan opdrachtgever een eeuwigdurend, wereldwijd, niet-exclusief recht tot gebruik van de werkproducten uitsluitend voor het doel waarvoor de werkproducten zijn geleverd. Opdrachtgever zal de Prestatie niet aan derden verstrekken, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van Wederpartij."
Antwoord	<p>ICTU gaat hier niet mee akkoord. ICTU is wel bereid artikel 8.1 en 8.2 als volgt aan te passen:</p> <p><i>"Wederpartij behoudt alle intellectuele eigendomsrechten van alle door haar verstrekte werkproducten en verleent aan opdrachtgever een eeuwigdurend, wereldwijd, niet-exclusief recht tot gebruik van de werkproducten dat in ieder geval toereikend is voor nakoming van het in de Overeenkomst bepaalde, waaronder Opdrachtgever in dit verband verstaat het delen van deze werkproducten met haar opdrachtgevers en andere partijen waarmee Opdrachtgever samenwerkt. Opdrachtgever zal de</i></p>	

	<p><i>Prestatie niet aan een andere derden verstrekken, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van Wederpartij, welke toestemming Wederpartij niet op onredelijke gronden zal onthouden."</i></p> <p>De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.</p>
--	---

Nr.	Betreft	Vraag
82.	Bijlage 12 – artikel 8	<p>Art. 8.1 (sub a) ARBIT-2018 bepaalt dat intellectuele eigendomsrechten worden overgedragen aan Opdrachtgever. Dit is uiteraard niet wenselijk voor de Opdrachtnemer. Binnen onze branche is het gebruikelijk, dat intellectuele eigendomsrechten op werkproducten in ieder geval toekomen aan de Opdrachtnemer. Indien dit anders zou zijn, dan zou dit immers met zich meebrengen dat een Opdrachtgever gerechtigd zou zijn de werkproducten aan te passen, te exploiteren en/of te verspreiden. Het is voor ons dus van belang dat in de (raam)overeenkomst een bepaling wordt opgenomen, waarin wordt vastgelegd dat de intellectuele eigendomsrechten op de door ons te leveren werkproducten bij ons blijven rusten. Opdrachtgever is niet bevoegd zonder onze voorafgaande, schriftelijke toestemming over te gaan tot verdere verspreiding en/of aanpassing van de door ons op te leveren werkproducten (deliverables). Derhalve verzoeken wij u om, in afwijking van art. 8.1 (sub a) ARBIT-2018, de volgende bepaling in de (raam)overeenkomst op te nemen:</p> <p><u>Tekstvoorstel</u></p> <p><i>"Aan Wederpartij behoren alle intellectuele eigendomsrechten toe, die hij gebruikt of heeft gebruikt dan wel ontwikkelt of heeft ontwikkeld tijdens de uitvoering van de opdracht voor Opdrachtgever of die hieruit voortvloeien. Het is Opdrachtgever uitdrukkelijk verboden, behoudens een wettelijke verplichting, om producten waarin intellectuele eigendomsrechten van Wederpartij zijn vervat, dan wel producten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten waarvoor Wederpartij gebruiksrechten heeft verworven, waaronder mede begrepen computerprogramma's, systeemontwerpen, werkwijzen, adviezen, (model)contracten en andere geestesproducten van Wederpartij, een en ander in de ruimste zin des woords, te verveelvoudigen, bekend te maken of te exploiteren. Opdrachtgever krijgt wel een uitgebreid gebruiksrecht ten aanzien van de geleverde producten."</i></p>
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord, zie het antwoord op vraag 81.	

Nr.	Betreft	Vraag
83.	Volmacht 8.2	Wij kunnen niet akkoord gaan met het bij voorbaat verschaffen van een onherroepelijke volmacht aan

		Opdrachtgever. Kunt u de laatste zin van artikel 8.2 laten vervallen?
Antwoord	Artikel 8.2 is komen te vervallen, zie het antwoord op vraag 81.	

Nr.	Betreft	Vraag
84.	Bewijslast 8.3	Volgens art. 8.3 ARBIT wordt er bij verschil van mening over intellectuele eigendomsrechten vanuit gegaan dat deze bij Opdrachtgever berusten. Dit is naar onze mening niet redelijk. Bent u bereid om dit artikel te vervangen door een bepaling waarin staat dat partijen bij een verschil van mening in overleg zullen treden om tot een acceptabele oplossing te komen?
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
85.	Bijlage 12 – artikel 8.3	In art. 8.3 ARBIT-2018 wordt gesteld dat er bij verschil van mening over IE rechten ervan uit wordt gegaan dat deze bij Opdrachtgever berusten. Dit lijkt een weinig evenwichtige en eenzijdige benadering. Bent u bereid art. 8.3 ARBIT-2018 buiten toepassing te verklaren?
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Zie ook het antwoord op vraag 84.	

Nr.	Betreft	Vraag
86.	Bijlage 12 – artikel 8.5	In art. 8.5 ARBIT-2018 staat een tweetal vrijwaringen ten nadele van Opdrachtnemer vermeld. Opdrachtnemer is bereid Opdrachtgever een vrijwaring te verschaffen tegen aanspraken van derden ter zake van een (gestelde) inbreuk op intellectuele eigendomsrechten van die derden (de eerste vrijwaring). Echter, een onbeperkte vrijwaring ten gunste van Opdrachtgever tegen alle schade en kosten waartoe Opdrachtgever eventueel wordt veroordeeld, alsook tegen de kosten van die procedure zelf, inclusief de kosten die verband houden met het inwinnen van juridisch advies, gaat té ver en is voor Opdrachtnemer niet acceptabel. Wij vernemen graag of u bereid bent (a) de tweede vrijwaring in art. 8.5 ARBIT-2018 (kosten veroordeling en procedure) buiten toepassing te verklaren, of (b) indien u hiertoe niet bereid bent, deze tweede vrijwaring te beperken tot het maximale aansprakelijkheidsbedrag, zoals wij dat voorstellen in verband met art. 26 ARBIT-2018?
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
87.	Vrijwaring 8.5	Deze onbeperkte vrijwaring voor aanspraken van derden betekent feitelijk dat de aansprakelijkheid van Wederpartij verder strekt dan de maximum aansprakelijkheid genoemd in artikel 26. Bovendien geldt de vrijwaring ook als de schade niet aan Wederpartij te wijten is. Wij accepteren alleen

		aansprakelijkheid jegens onze opdrachtgever, omdat wij daar immers de werkzaamheden voor verrichten. Het is aan opdrachtgever de risico's in te schatten en de eigen aansprakelijkheid jegens haar wederpartijen of derden te beperken. Kunt u instemmen met het buiten toepassing verklaren van artikel 8.5 ARBIT-2016? Mocht u hiertoe niet bereid zijn, bent u dan bereid om op te nemen dat de vrijwaring uitsluitend ziet op claims van derden die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan wanprestatie van Wederpartij en dat de aansprakelijkheidsbeperking zoals vermeld in ARBIT-2018 (artikel 26.3) op de vrijwaring van toepassing is?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 86.	

Nr.	Betreft	Vraag
88.	Ontbinding 8.7	Opdrachtgever heeft het recht om de overeenkomst te ontbinden indien derden hem in rechte betrekken, ongeacht of dit te wijten is aan Wederpartij. Kunt u ermee instemmen om aan artikel 8.7 toe te voegen dat dit enkel geldt als de schending direct verwijtbaar is aan Wederpartij?
Antwoord	ICTU is bereid aan dit artikel toe te voegen dat zij alleen een beroep zal doen op dit artikel als blijkt dat de schending van intellectuele eigendomsrechten is toe te rekenen aan Wederpartij.	

Nr.	Betreft	Vraag
89.	Acceptatie en facturatie 11.1 en 15.1	In deze artikelen wordt het recht op betaling door Opdrachtgever afhankelijk gemaakt van de acceptatie van het resultaat. Indien een acceptatietest is overeengekomen zal Wederpartij zich inspannen om de fouten binnen een redelijke termijn te herstellen. De betaling zou hier echter niet afhankelijk van moeten zijn, omdat dit tot gevolg zou kunnen hebben dat u zonder goede gronden betaling kunt achterhouden, bijvoorbeeld omdat u niet tevreden bent met het resultaat van de werkzaamheden. Bent u bereid om de artikelen 11.1 en 15.1 buiten toepassing te verklaren?
Antwoord	ICTU is niet bereid artikel 11.1 en 15.1 buiten toepassing te verklaren. Overigens betekent dit niet dat ICTU de betaling zonder goede gronden kan en zal achterhouden. Alleen voor zover blijkt dat de Oplevering niet voldoet aan de vooraf bekendgemaakte acceptatiecriteria, kan of zal ICTU de Prestatie niet accepteren en heeft zij het recht de betaling op te schorten tot is voldaan aan de acceptatiecriteria.	

Nr.	Betreft	Vraag
90.	Bijlage 12 – artikel 9	Art. 9.2 ARBIT-2018 bepaalt dat Opdrachtgever gerechtigd is: "Documentatie", zonder daarvoor een nadere vergoeding verschuldigd te zijn, te vereenvoudigen, te wijzigen en voor eigen gebruik binnen zijn organisatie openbaar te maken, mits daarop voorkomende aanduidingen van auteursrechten e.d. worden gehandhaafd. In dit kader is het niet acceptabel dat Opdrachtgever

		“Documentatie” mag wijzigen. Derhalve verzoeken wij u om het woord “wijzigen” in art. 9.2 ARBIT-2018 buiten toepassing te verklaren. Bent u hiertoe bereid?
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
91.	Bijlage 12 – artikel 11	Ingevolge artikel 11 ARBIT-2018 geldt dat Opdrachtgever de opgeleverde diensten zou kunnen afkeuren middels bepaalde acceptatieprocedures. Dergelijke bepalingen vindt Leverancier echter niet redelijk en niet goed objectiveerbaar. Derhalve verzoekt Opdrachtnemer Opdrachtgever om artikel 11 ARBIT-2018 buiten toepassing te verklaren en daarvoor in de plaats de volgende bepaling op te nemen in de Overeenkomst: Artikel 11 ARBIT-2018 is niet van toepassing. Partijen zullen de kwaliteit van de opgeleverde diensten door Opdrachtnemer in redelijk overleg evalueren. Dit recht vervalt na twee (2) jaren na het einde van de Overeenkomst.”
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. ICTU acht dit redelijk en goed objectiveerbaar door bijvoorbeeld in de nadere offerteaanvraag acceptatiecriteria te formuleren.	

Nr.	Betreft	Vraag
92.	Acceptatie 11.2	Kunt u aan artikel 11.2 toevoegen dat indien de Opdrachtgever de software reeds voor acceptatie voor operationele doeleinden gebruikt, acceptatie geacht wordt te hebben plaatsgevonden?
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. ICTU koopt middels af te sluiten raamovereenkomst geen software in. De voorgestelde toevoeging is dus niet relevant.	

Nr.	Betreft	Vraag
93.	Garanties 12.3	Artikel 12.3 bevat een algemene garantieregeling die er op neerkomt dat de Wederpartij gedurende één jaar na acceptatie gebreken gratis herstelt. De kosten van herstel zijn dus vrijwel altijd voor de Wederpartij zelfs als de gebreken het gevolg zijn van onjuiste of onvolledige specificaties of als het werk op urenbasis (nacalculatie) wordt uitgevoerd. Bent u bereid om af te spreken dat deze bepaling alleen geldt indien en voor zover het gebrek aan Wederpartij toe te rekenen valt en dat deze bepaling niet van toepassing is op de situatie dat het gebrek het gevolg is van onjuiste of onvolledige specificaties van Opdrachtgever?
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
94.	Garanties 12.7	De garantie dat Wederpartij de prestatie tot 5 jaar na datum van acceptatie kan onderhouden, waarvan ten minste drie jaar op de in de Bijzondere bepalingen onderhoud bepaalde wijze, past niet bij de aard van de diensten die Wederpartij zal verrichten. Kunt u bevestigen dat deze bepaling niet van toepassing is? De verwijzing naar art. 12.7 in 13.3 dient in dat geval eveneens niet te gelden.
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
95.	Bijlage 12 – artikel 15.3	In artikel 15.3 ARBIT-2018 is vermeld dat een accountant de factuur kan controleren. In dit artikel staat de volgende zin: <i>“Wederpartij verleent deze accountant inzage in boeken en bescheiden en verstrekt hem alle gegevens en informatie die hij verlangt.”</i> Op grond hiervan zouden wij verplicht kunnen zijn u of een door u ingeschakelde persoon toegang te verschaffen tot onze bedrijfspanden en administratie. Dit is voor ons onacceptabel, onder meer omdat we daarmee mogelijk in strijd handelen met geheimhoudingsverplichtingen jegens andere cliënten. Bent u bereid de bovengenoemde zin in artikel 15.3 als volgt te wijzigen: <i>“Wederpartij verstrekt deze accountant gegevens en informatie, voor zover redelijkerwijs benodigd voor controle van de factuur. De accountant verkrijgt geen toegang tot de kantoorlocaties of inzage in de administratie van de Wederpartij.”</i>
Antwoord	ICTU stemt niet in met uw voorstel, maar is wel bereid om in overleg met de opdrachtnemer een accountant aan te wijzen om de factuur te controleren. ICTU hecht er waarde aan dat aangewezen accountant in staat wordt gesteld zijn controlewerkzaamheden goed en volledig te verrichten, op basis van de stukken die hij/zij nodig denkt te hebben, niet op basis van de stukken die hem/haar ter beschikking worden gesteld. Uiteraard is deze controle vertrouwelijk en zal deze niet verder strekken dan voor het verifiëren van de factuur is vereist, zoals ook al is opgenomen in dit artikel.	

Nr.	Betreft	Vraag
96.	Auditrecht 15.3 en 15.4	Uiteraard willen wij medewerking verlenen en wij zullen ook alle benodigde gegevens verstrekken die nodig is om de juistheid van de factuur te controleren. Een auditrecht bij ons ten kantore lijkt ons echter niet noodzakelijk voor het gestelde doel. Bent u gelet op het voorgaande bereid om art.15.3 ARBIT 2018 buiten toepassing te verklaren? Indien u daartoe niet bereid bent, kunt u dan rekening houden met de volgende eisen en de bepaling in lijn daarmee aanpassen? - de te verrichten audit wordt tijdig aangekondigd en wordt vooraf zoveel mogelijk afgestemd; - dat gezien de geheimhoudingsafspraken met derden, geen toegang

		wordt gegeven tot de (digitale) systemen, maar enkel tot stand alone bestanden van de relevante informatie; er strikte geheimhouding wordt betracht t.a.v. alle informatie waarvan kennis wordt genomen; - de audit de bedrijfsvoering van Wederpartij zo min mogelijk belemmert; - de interne huisregels van Wederpartij in acht worden genomen; - de kosten van de audit komen alleen voor rekening van Wederpartij indien er sprake is van een wezenlijke afwijking in factuurbedragen.
Antwoord	<p>ICTU verwijst naar het antwoord op vraag 95. ICTU is wel bereid om artikel 15.3 als volgt aan te vullen:</p> <p><i>“Opdrachtgever zal de te verrichten audit tijdig aankondigen en vooraf met Wederpartij afstemmen. Opdrachtgever spant zich in de audit zodanig te laten uitvoeren dat de bedrijfsvoering van Wederpartij zo min mogelijk wordt belemmerd.”</i></p>	

Nr.	Betreft	Vraag
97.	Betaling 15.5	Het is onredelijk dat Opdrachtgever wel de bevoegdheid heeft betaling op te schorten, maar Wederpartij niet de bevoegdheid heeft de werkzaamheden (tijdelijk) te staken. Dit zou ertoe kunnen leiden dat Wederpartij gedwongen wordt werkzaamheden te continueren terwijl daar geen betaling tegenover staat. Wij verzoeken u artikel 15.5 te verwijderen zodat er teruggevallen wordt op de wettelijke bepalingen omtrent opschorting.
Antwoord	<p>ICTU stemt niet in met het voorstel dit artikel te verwijderen, maar is wel bereid artikel 15.5 als volgt aan te passen:</p> <p><i>“In geval van overschrijding van een betalingstermijn door Opdrachtnemer of (gedeeltelijke) niet betaling door Opdrachtgever van een factuur omdat deze op goede, gemotiveerde gronden van mening is dat de factuur onjuist of de Prestatie ondeugdelijk is, doet Wederpartij afstand van enig recht om de werkzaamheden op te schorten of te beëindigen.”</i></p>	

Nr.	Betreft	Vraag
98.	Bijlage 12 – artikel 15.5	Op grond van art. 15.5 ARBIT-2018 doet Opdrachtnemer afstand van haar recht tot opschorting of beëindiging van werkzaamheden, in geval van overschrijding van een betalingstermijn door Opdrachtgever of (gedeeltelijke) niet betaling door Opdrachtgever van een factuur. Het is voor Opdrachtnemer onwenselijk om op voorhand afstand te doen van opschortings- en/of ontbindingsrechten. Dit kan leiden tot situaties waarin Opdrachtnemer gehouden is werkzaamheden uit te (blijven) voeren, terwijl er geen betaling zal plaatsvinden. Dit is een onredelijke eis. Wij vernemen graag of u bereid bent (a) art. 15.5 ARBIT-2018 buiten toepassing te verklaren, of (b) indien u hiertoe niet bereid bent, deze bepaling aan te vullen met de volgende zinsnede: “... tenzij dit niet redelijk is jegens Wederpartij.”

Antwoord	Zie het antwoord op vraag 97.
----------	-------------------------------

Nr.	Betreft	Vraag
99.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 16	Bankgarantie. In artikel 16 ARBIT-2018 is de eis tot zekerheidsstelling in geval van vooruitbetalingen opgenomen. Het verstrekken van een bankgarantie brengt kosten met zich mee en is tijdrovend. Bovendien achten wij dergelijke zekerheid in geval van Opdrachtnemer niet noodzakelijk. Kunt u akkoord gaan met het buiten toepassing verklaring van artikel 16 ARBIT-2018 in de overeenkomst? Of kunt u bevestigen dat vooruitbetalingen niet aan de orde zullen zijn?
Antwoord	ICTU bevestigt dat vooruitbetalingen niet aan de orde zijn. ICTU gaat ermee akkoord om artikel 16 buiten toepassing te verklaren. De wijziging zal doorgevoerd worden in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
100.	Bijlage 12 – artikel 16.1	Wij verstrekken geen bankgaranties aan opdrachtgevers. Bent u bereid af te zien van een bankgarantie en artikel 16.1 ARBIT-2018 van de algemene inkoopvoorwaarden buiten toepassing te verklaren
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 99.	

Nr.	Betreft	Vraag
101.	16.1 en 16.3	Wij geven geen bankgaranties af en voor deze opdracht worden er geen voorschotbetaling gevraagd. Kunt u ermee instemmen om geheel artikel 16 buiten toepassing te verklaren?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 99.	

Nr.	Betreft	Vraag
102.	Bijlage 12 – artikel 17	Graag komen we in aanvulling op de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht zoals genoemd in artikel 17.1 AIV de volgende uitzonderingen overeen: <i>“De geheimhoudingsplicht geldt niet voor zover Opdrachtnemer verplicht is tot openbaarmaking uit hoofde van enig voorschrift van een orgaan aan het toezicht waarvan Opdrachtnemer is onderworpen, een op Opdrachtnemer of personen werkzaam bij/voor of verbonden aan Opdrachtnemer rustende beroepspllicht of een bindende uitspraak van de rechter of een overheidsorgaan. Daarnaast geldt de geheimhoudingsplicht niet indien: i) Opdrachtnemer namens zichzelf optreedt ii) of personen bij Opdrachtgever in dienst, iii)voor Opdrachtgever werkzaam iv) of aan Opdrachtgever verbonden, die namens zichzelf optreden in een tuchtrechtelijke, strafrechtelijke of civielrechtelijke procedure of v)voor het inwinnen van advies van onze professionele adviseurs en verzekeraars.”</i>

		<p>Daarnaast is het voor Opdrachtnemer van belang dat we in het kader van wettelijke verplichtingen informatie kunnen delen met gelieerde entiteiten en derden die door ons zijn ingeschakeld ten behoeve van ondersteunende diensten van administratieve en IT aard.</p> <p>Om eventuele onduidelijkheid en verwarring te voorkomen lichten wij u graag toe dat voornoemde derden niet direct betrokken zijn bij de uitvoering van de diensten die wij mogelijk aan u zullen leveren. Voornoemde derden ondersteunen ons enkel ten aanzien van onze interne processen. Uiteraard zijn wij verantwoordelijk voor de inzet van deze derden en de geheimhouding van alle vertrouwelijke informatie. Van derden, die namens ons data verwerken, verlangen wij dat zij voldoen aan de toepasselijke wet- en beroepsregelgeving.</p> <p>Graag willen wij u verzoeken of u, met inachtneming van voornoemde toelichting, akkoord kunt gaan met onderstaand tekstvoorstel in aanvulling op artikel 17 ARBIT-2018:</p> <p><i>"Tenzij zulks op grond van de toepasselijke wetgeving verboden is, is het Opdrachtnemer toegestaan om alle door of namens Opdrachtgever verstrekte informatie ('Cliëntinformatie') te gebruiken en deze te verstrekken aan (i) andere gelieerde entiteiten en hun personeel en/of (ii) andere partijen, die ondersteunend zijn ten behoeve van Opdrachtnemer 's administratie of infrastructuur en/of de verlening van overige ondersteunende diensten van administratieve en IT-aard ten behoeve van (a) het verrichten van cliënt-, en opdrachtacceptatie procedures, (b) conflict beoordeling van interne risico's en onafhankelijkheid en (c) het onderhouden van kwaliteitsnormen en professionele normen ten aanzien van de Werkzaamheden of diensten."</i></p>
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
103.	Geheimhouding 17.1	Gaat u ermee akkoord om de gevallen waarin bekendmaking geoorloofd is, uit te breiden met de volgende bepaling? In aanvulling op artikel 17.1 is het Wederpartij toegestaan informatie te delen indien een rechtbank, het Openbaar Ministerie, overheidsinstanties of toezichthouders toegang vragen tot de informatie, mits Wederpartij voor zover wettelijk toegestaan en redelijkerwijze mogelijk, Opdrachtgever daarvan op de hoogte brengt.
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
104.	Geheimhouding 17.3	<p>Uit de tekst blijkt niet op welke wijze Opdrachtgever toezicht wil uitoefenen. Zou u willen toelichten wat er wordt bedoeld met dit toezicht? Kunt u tevens bevestigen dat dit toezicht niet inhoudt dat Opdrachtgever toegang wenst tot de kantoorlocaties van Wederpartij? Indien het wel de bedoeling is om ter plekke een audit te kunnen uitvoeren, zou u dan aan artikel 17.3 willen toevoegen dat: - de audit wordt uitgevoerd door een onafhankelijke gecertificeerde partij; - gezien geheimhoudingsafspraken met derden, geen toegang wordt gegeven tot (digitale) systemen, maar enkel tot stand alone bestanden van de relevante informatie; - de audit de bedrijfsvoering van Wederpartij zo min mogelijk belemmert; - de interne huisregels van Wederpartij worden nageleefd; - er strikte geheimhouding wordt betracht t.a.v. alle informatie waarvan kennis wordt genomen; - de kosten voor de audit voor rekening komen van Opdrachtgever.</p>
Antwoord	<p>ICTU kan niet uitsluiten dat dit toezicht ook inhoudt dat Opdrachtgever toegang wenst tot de kantoorlocaties van Wederpartij. ICTU stemt in met de voorgestelde toevoegingen op artikel 17.3, mits hierdoor het toezicht op de bewaring en het gebruik van vertrouwelijke informatie niet wordt belemmerd.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
105.	Bijlage 12 – artikel 17.3	<p>In art. 17.3 ARBIT-2018 dient Wederpartij haar medewerking te verlenen aan het uitoefenen van toezicht door Opdrachtgever op de bewaring en het gebruik van vertrouwelijk informatie door Wederpartij. Het is onduidelijk hoe Opdrachtgever het in art. 17.3 ARBIT-2018 genoemde toezicht op de bewaring en het gebruik van vertrouwelijke informatie door Wederpartij wil uitoefenen en welke partij de hiermee gemoeide kosten draagt. Kunt u een voorbeeld geven van het in artikel 17.3 ARBIT 2018 genoemde toezicht door/namens Opdrachtgever en kunt u bevestigen dat uit deze maatregelen niet volgt, dat u inzage heeft in de administratie van Opdrachtnemer, dan wel toegang wenst tot locaties van Opdrachtnemer? Gaat u daarom akkoord met het volgende tekstvoorstel in aanvulling op art. 17.3 ARBIT-2018:</p> <p><i>“Dergelijke activiteiten, welke voor rekening van Opdrachtgever komen, strekken zich in ieder geval niet uit tot het verkrijgen van inzage in de administratie van de Wederpartij of tot het verkrijgen van toegang tot locaties van de Wederpartij.”</i></p> <p>Bent u hiertoe bereid?</p>
Antwoord	<p>Zie het antwoord op vraag 104.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
106.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 17.3	<p>Toezicht. Het recht op toezicht op grond van artikel 17.3 ARBIT-2018 is niet acceptabel voor ons omdat het in strijd is met de op ons (binnen ons concern worden ook accountantsdiensten en belastingadviesdiensten geleverd) van toepassing zijnde wet- en beroepsregels en de daaruit voortvloeiende geheimhoudingsverplichtingen die wij als organisatie ten aanzien van onze administratie en onze dossiers in acht dienen te nemen en is voorts in strijd met onze contractuele geheimhoudingsverplichtingen jegens andere Opdrachtgevers en relaties. Wij verzoeken u daarom artikel 17.3 ARBIT-2018 buiten toepassing te verklaren in de overeenkomst. Kunt u hiermee instemmen?</p>
Antwoord		Zie het antwoord op vraag 104.

Nr.	Betreft	Vraag
107.	Bijlage 12 – artikel 17.4	<p>In artikel 17.4 staat beschreven dat Wederpartij alle gegevens die zij in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst onder zich heeft, op eerste verzoek van Opdrachtgever ter beschikking stelt. Het aanhouden van een intern dossier is verplicht op grond van regelgeving. Deze bepaling staat haaks op de voor ons verplichte dossiervorming. Bent u daarom bereid in aanvulling van artikel 17.4 ARBIT-2018 het volgende overeen te komen:</p> <p><i>“Artikel 17.4 ARBIT- 2018 laat onverlet, dat Wederpartij een dossier aanhoudt ter zake van de Opdracht. Wederpartij neemt passende maatregelen om de vertrouwelijkheid en veilige bewaring van het dossier te waarborgen en de dossiers te bewaren gedurende een periode die voor een goede beroepsuitoefening aanvaardbaar is en die in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen en beroepsregels inzake bewaartermijnen. De dossiers zijn eigendom van Wederpartij.”</i></p>
Antwoord		ICTU gaat akkoord met uw voorstel. De wijziging zal doorgevoerd worden in de definitieve raamovereenkomsten.

Nr.	Betreft	Vraag
108.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 17.4	<p>Aanhouden eigen dossier. Artikel 17.4 ARBIT-2018 bepaalt dat de opdrachtnemer verplicht is bij het einde van de overeenkomst alle ontvangen vertrouwelijke informatie, waaronder kopieën daarvan, aan opdrachtgever over te dragen. De tekst van dit artikel zou zodanig geïnterpreteerd kunnen worden dat het voor ons onvoldoende ruimte laat tot het houden van een intern dossier, ook na afloop van de opdracht. Vanwege interne risk- en compliance redenen dienen wij zowel gedurende als na afloop van de opdracht een eigen intern werkdossier te kunnen aanhouden met</p>

		daarin kopieën (inclusief back-ups) van relevante documenten, uiteraard onder de op ons rustende geheimhoudingsverplichtingen. Gelet op het voorgaande, kunt u instemmen met opnemen van de volgende bepaling in de overeenkomst? <i>"Artikel 17.4 van de ARBIT-2018 laat onverlet dat Opdrachtnemer ter zake van de opdracht een dossier aanhoudt met daarin kopieën van relevante stukken, onder voorwaarde dat Opdrachtnemer passende maatregelen neemt om de vertrouwelijkheid en veilige bewaring van het dossier te waarborgen."</i>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 107.	

Nr.	Betreft	Vraag
109.	Dossiers aanhouden 17.4	Wij zijn wettelijk verplicht een dossier aan te houden met betrekking tot onze dienstverlening. Derhalve zullen wij over een kopie van alle gegevens en bescheiden dienen te blijven beschikken. Wij stellen daarom voor om aanvullend de volgende tekst op te nemen. Artikel 17.4 ARBIT-2016 laat onverlet dat het Wederpartij is toegestaan om ter zake van de Opdracht een dossier aan te houden en ook na afloop van de Opdracht aan te blijven houden, met daarin kopieën van relevante stukken. Wederpartij zal zijn dossier bewaren gedurende een periode die voor een goede beroepsuitoefening aanvaardbaar is en die in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen inzake bewaartermijnen en/of interne risk en compliance regels. Wederpartij neemt passende maatregelen om de vertrouwelijkheid en veilige bewaring van zijn dossier te waarborgen. Opdrachtgever heeft geen recht tot inzage in deze dossiers."
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 107.	

Nr.	Betreft	Vraag
110.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 17.5	Boete geheimhouding. Artikel 17.5 ARBIT-2018 bevat een boete van EUR 50.000,- bij schending van de geheimhoudingsverplichting. Het overeenkomen van boetebepalingen met Opdrachtgevers is zeer bezwaarlijk voor ons. Het overeenkomen van een boete is naar onze mening niet noodzakelijk omdat in de contractvoorwaarden een vangnet is opgenomen ten aanzien van onze aansprakelijkheid en de daaruit voortvloeiende verplichting tot vergoeding van schade, in geval van schending van (geheimhoudings)verplichtingen uit de overeenkomst. Opdrachtgever heeft voldoende andere sanctionerende maatregelen tot haar beschikking in relatie tot een schending van dergelijke verplichtingen. De onderhavige bepaling is in onze optiek onredelijk geformuleerd omdat er sprake is van onmiddellijke opeisbaarheid, zonder dat door een rechter wordt vastgesteld dat inderdaad sprake is van schending van

		<p>de geheimhoudingsverplichting door Opdrachtnemer. Gelet op het voorgaande verzoeken wij u artikel 17.5 ARBIT-2018 in de overeenkomst buiten toepassing te verklaren, alsmede punt 4 van de geheimhoudingsverklaring verwijderen?</p> <p>Indien u daartoe niet bereid bent verzoeken wij u om in de overeenkomst op te nemen dat de boete conform artikel 17.5 ARBIT-2018 alleen verschuldigd zal zijn indien door een rechter onomstotelijk is vastgesteld dat er sprake is van een schending van de geheimhoudingsverplichting door de Opdrachtnemer en dat een betaalde boete in mindering zal worden gebracht op de door de rechter in goede justitie te bepalen hoogte van de schadevergoeding. Kunt u hiermee instemmen?</p>
Antwoord	<p>ICTU gaat niet akkoord met het schrappen van artikel 17.5. ICTU is wel bereid om aan dit artikel toe te voegen dat boete alleen verschuldigd is indien door een rechter onomstotelijk is vastgesteld dat er sprake is van een schending van de geheimhoudingsverplichting en dat een betaalde boete in mindering zal worden gebracht op de door de rechter bepaalde schadevergoeding.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
111.	Boete 17.5	<p>Wij kunnen de boetebepaling in artikel 17.5 ARBIT-2016 niet aanvaarden. De boete is niet gemaximeerd en is onmiddellijk verschuldigd zonder dat er door een rechter is vastgesteld dat er sprake is van schenden van de geheimhoudingsverplichtingen. Bovendien is het overeenkomen van een boete niet noodzakelijk omdat in de ARBIT-2016 en de wet bepalingen zijn opgenomen ten aanzien van de plicht tot vergoeding van schade in geval van schending van verplichtingen uit de overeenkomst. Wij stellen daarom voor dat artikel 17.5 komt te vervallen.</p>
Antwoord	<p>Zie het antwoord op vraag 110.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
112.	Bijlage 12 – artikel 17.5	<p>We achten een boetebepaling onwenselijk. Het overeenkomen van boetes is bovendien niet noodzakelijk omdat in de wet en in de contractvoorwaarden een al vangnet is opgenomen ten aanzien van aansprakelijkheid van de accountantsorganisatie en de daaruit voortvloeiende verplichting tot vergoeding van schade, in geval van schending van de verplichtingen uit de overeenkomst. Daarnaast bieden ook de tuchtregels bij schending van de voor opdrachtnemer geldende verplichtingen voldoende waarborgen. Wij verzoeken u derhalve om artikel 17.5 ARBIT-2018 buiten toepassing te verklaren. Kunt u daarmee instemmen?</p>
Antwoord	<p>Zie het antwoord op vraag 110.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
113.	Bijlage 12 – artikel 18	<p>Voor zover bij het verlenen van onze diensten persoonsgegevens worden verwerkt, beschouwt Opdrachtnemer zich als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. Dit betekent dat Opdrachtnemer geen verwerkersovereenkomsten sluit met klanten. Achtergrond van dit standpunt is dat Opdrachtnemer haar diensten verleent als professioneel, onafhankelijk adviseur. Opdrachtnemer bepaalt volledig zelfstandig hoe zij haar werkzaamheden uit zal voeren, welke middelen zij daarbij gebruikt en stelt zelfstandig haar adviezen op. Deze zelfstandigheid is essentieel voor Opdrachtnemer om de kwaliteit van haar dienstverlening te kunnen blijven waarborgen. De verplichting om aanwijzingen van de klant op te volgen, zoals een verwerker dient te doen, doet inherent afbreuk aan de kwaliteit van de dienstverlening.</p> <p>Deelt u onze visie dat, nu Opdrachtnemer als verwerkingsverantwoordelijke geen instructies van Opdrachtgever zal krijgen inzake de verwerking van persoonsgegevens, in het kader van voorliggende opdracht geen verwerkingsovereenkomst zoals bedoeld in art 18.2 ARVODI-2018 tot stand zal komen. Zo nee, waarom niet?</p>
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord, indien de verwerkersovereenkomst wel van toepassing is staan hier wel instructies in. Zie ook het antwoord op vraag 71.	

Nr.	Betreft	Vraag
114.	Bijlage 12 – artikel 19	<p>Op grond van artt. 19.1, 19.2 en 19.3 ARBIT-2018 en eis 2 en 3 van het Programma van eisen dienen de medewerkers van Opdrachtnemer de beveiligingsprocedures en huisregels van Opdrachtgever in acht te nemen, kan Opdrachtgever een VOG verzoeken van de Personeel van Wederpartij en is Opdrachtgever gerechtigd het personeel van Opdrachtnemer aan een veiligheidsonderzoek te onderwerpen. Opdrachtgever kan op grond van de uitkomsten daarvan de inzet van het betrokken personeelslid bij de uitvoering van de opdracht/overeenkomst weigeren. Opdrachtnemer wenst graag duidelijkheid over de beveiligingsprocedures, huisregels en het veiligheidsonderzoek. Kunt u ons hierover nader informeren?</p> <p>Opdrachtnemer merkt hierbij op dat zij een uitvoerige pre-employment screening laat uitvoeren bij haar werknemers voordat zij in dienst treden, waarvan het aanleveren van een VOG onderdeel is. Bent u bereid om uw optie tot het verlangen van een VOG en veiligheidsonderzoek achterwege te laten op grond van</p>

		het feit dat voornoemde pre-employment screening door opdrachtnemer voldoende waarborgen biedt?
Antwoord	<p>De huisregels zijn opgenomen in het voorschrift zakelijk gebruik ICT-diensten (bijlage 6) en de Sociale Code (bijlage 7). Voor nadere informatie over het veiligheidsonderzoek zie het antwoord op vraag 52. Indien relevant worden de van toepassing zijnde beveiligingsprocedure ter beschikking gesteld bij een nadere offerteaanvraag.</p> <p>ICTU is niet bereid om de een VOG en veiligheidsonderzoek achterwege te laten op grond van de pre-employment screening. Een VOG en veiligheidsonderzoek dienen namelijk altijd in een bepaalde context geplaatst te worden en zijn bovendien een moment opname.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
115.	Veiligheidsonderzoek werknemers 19.3	Al onze medewerkers zijn bij hun indiensttreding onderworpen aan een screening. Wenst Opdrachtgever een aanvullend veiligheidsonderzoek? En zo ja, wat is de inhoud van het veiligheidsonderzoek?
Antwoord	Indien voor het project benodigd wenst ICTU een aanvullend veiligheidsonderzoek. Zie ook het antwoord op vraag 52.	

Nr.	Betreft	Vraag
116.	Vervanging personeel 22.2	Op grond van dit artikel heeft u het recht om zonder overleg en zonder de reden daarvoor aan te tonen, vervanging van onze medewerkers te eisen. Dit vinden wij niet redelijk. Bent u bereid om artikel 22.2 ARBIT-2018 aan te vullen met de volgende tekst? "Indien Opdrachtgever vervanging van personeel verlangt, zal hij daarover eerst met Wederpartij in overleg treden teneinde gezamenlijk een passende oplossing te vinden."
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging zal doorgevoerd worden in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
117.	Inschakelen derden 23.1	De medewerkers die aan de Opdracht werken kunnen ook in dienst zijn van één van de Nederlandse groepsmaatschappijen van Wederpartij. Kunt u vooraf instemmen met het inschakelen van medewerkers van deze groepsmaatschappijen?
Antwoord	ICTU stemt niet in met uw voorstel en houdt vast aan het bepaalde in artikel 23.1.	

Nr.	Betreft	Vraag
118.	Bijlage 12 – artikel 26	Art. 26.2 ARBIT-2018 beperkt de aansprakelijkheid voor persoons- en zaakschade en daaruit voortvloeiende schade tot EURO 1.250.000, - per gebeurtenis. Art. 26.3 ARBIT-2018 geeft aan, dat de aansprakelijkheid voor schade die geen persoons- of zaakschade is (dus bijvoorbeeld alle gevolgschade), is beperkt tot een bedrag van ten hoogste vier maal de hoogte van de

	<p>vergoeding per gebeurtenis. De ARBIT-2018 bevat hiermee in feite geen aansprakelijkheidsbeperking. Immers, het totaal aantal gebeurtenissen is niet gemaximeerd tot een bedrag of tot een periode (per contractjaar). Normaal gesproken wordt in onze branche de aansprakelijkheid, voor directe schade veroorzaakt door een beroepsfout, beperkt tot een bedrag van maximaal eenmaal de door opdrachtgever voor de diensten verschuldigde en betaalde vergoedingen. Dit behoudens opzet of bewuste roekeloosheid van opdrachtnemer. Aansprakelijkheid voor indirecte schade pleegt geheel te worden uitgesloten. Wij stellen voor dat in afwijking van artt. 26.2 en 26.3 ARBIT-2018- een redelijke en marktconforme aansprakelijkheidsbeperking wordt overeengekomen (zoals ook de Gids Proportionaliteit voorschrijft) waarbij de maximum aansprakelijkheid in redelijke verhouding staat tot het met de opdracht gemoeide honorarium. Graag vernemen wij of u akkoord bent met het opnemen van de volgende bepaling:</p> <p><u>Tekstvoorstel</u> <i>“Wederpartij zal de Opdracht naar beste kunnen verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van haar kan worden verwacht. Wederpartij is slechts aansprakelijk indien Opdrachtgever aantoonbaar schade heeft geleden door een wezenlijke fout van Wederpartij. De aansprakelijkheid van Wederpartij voor directe schade van Opdrachtgever is beperkt tot een bedrag gelijk aan één (1) maal de Vergoeding, zoals vermeld in de betreffende Nadere overeenkomst voor de Opdracht, behoudens opzet dan wel bewuste roekeloosheid aan de zijde van leidinggevend personeel van Wederpartij. Aansprakelijkheid van Wederpartij voor indirecte schade (waaronder, maar niet beperkt tot gedeelde winst, gemiste besparingen, schade door bedrijfsstagnatie) is uitgesloten, behoudens opzet dan wel bewuste roekeloosheid aan de zijde van leidinggevend personeel van Wederpartij.”</i></p> <p>Art. 26.4 ARBIT-2018 zou moeten worden beperkt tot: “... (c) in geval van schending van intellectuele eigendomsrechten als bedoeld in art. 8 ARBIT-2018.” De overige gevallen (a) en (b) blijven buiten toepassing. Bent u hiertoe bereid?</p>
Antwoord	ICTU stemt niet in met uw voorstellen, maar is wel bereid het aantal gebeurtenissen zoals vermeld in artikel 26.2 en 26.3 te maximeren tot drie per contractjaar.

Nr.	Betreft	Vraag
119.	Bijlage Arbit, Aansprakelijkheid, pag. 17 par 26.1	<p>Opdrachtnemer kan slechts aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die rechtstreeks voortvloeit uit een aan ons toerekenbare tekortkoming en derhalve binnen onze invloedssfeer ligt. Uit de toelichting op de ARBIT blijkt ook dat de mogelijkheid bestaat om de aansprakelijkheid nader te beperken indien o.a. de aard van de prestatie daartoe aanleiding geeft. Wij stellen daarom de volgende aanpassing voor:</p> <p><i>"(...). De partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen, is tegenover de andere partij aansprakelijk voor de door deze geleden en/of te lijden directe schade.</i></p>
Antwoord	ICTU stemt niet in met uw voorstel. De aansprakelijkheid is reeds beperkt qua bedrag (zie ook het antwoord op vraag 118) en aldus proportioneel in relatie tot de aard en omvang van de opdracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
120.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 26.2	<p>Aansprakelijkheid. Artikel 26.2 ARBIT bepaalt de maximale aansprakelijkheid bij persoon- en zaakschade op € 1.250.000 en artikel 26.3 bepaalt de maximale aansprakelijkheid voor niet zijnde persoon- of zaakschade op maximaal 4x de fee. Deze aansprakelijkheidsbeperking zoals opgenomen in artikel 26.2 en 26.3 ARBIT-2018 wijkt af van de aansprakelijkheidsbeperking zoals deze normaliter in onze branche gehanteerd wordt. Bij IT- en IT-gerelateerde dienstverlening is het gebruikelijk de aansprakelijkheid te beperken tot 1x de opdrachtwaarde. Wij wijzen in dit kader naar Voorschrift 3.9 D van de Gids Proportionaliteit die in april 2018 door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie is uitgebracht. Dit Voorschrift 3.9 D bepaalt dat de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer gelimiteerd dient te zijn, waarbij de aansprakelijkheidsbeperking die in de betreffende branche gebruikelijk is in acht dient te worden genomen. De beperking van de aansprakelijkheid als opgenomen in artikel 26 ARBIT-2018 sluit hier niet bij aan. Kunt u akkoord gaan met het opnemen van onderstaande, marktconforme, bepaling in de Overeenkomst ter vervanging van artikel 26.2 en 26.3 ARBIT-2018?:</p> <p><i>"Opdrachtnemer zal zijn werkzaamheden naar beste kunnen verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van hem mag worden verwacht. Indien een fout wordt gemaakt doordat Opdrachtgever aan Opdrachtnemer onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, is Opdrachtnemer voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk. De totale aansprakelijkheid van Opdrachtnemer jegens Opdrachtgever voor</i></p>

	<p><i>eventuele fouten die bij zorgvuldig handelen door Opdrachtnemer zouden zijn vermeden, is beperkt tot maximaal het bedrag van het honorarium dat Opdrachtgever heeft betaald en/of nog verschuldigd is voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fout voortvloeit. Indien de opdracht een langere doorlooptijd heeft dan twaalf maanden, dan is de totale aansprakelijkheid in het kader van de opdracht beperkt tot maximaal driemaal het bedrag van het honorarium dat Opdrachtgever aan Opdrachtnemer heeft betaald en/of nog verschuldigd is over de eerste twaalf maanden voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fout voortvloeit. Samenhangende fouten worden daarbij aangemerkt als één fout. De beperking van aansprakelijkheid van Opdrachtnemer geldt niet indien er aan zijn zijde sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid en/of indien enige dwingende (inter)nationale wet of (beroeps) regelgeving een dergelijke beperking niet toestaat."</i></p>
Antwoord	ICTU stemt niet in met uw voorstel.

Nr.	Betreft	Vraag
121.	Aansprakelijkheid 26.2 en 26.3	<p>De aansprakelijkheidsrisico's van Wederpartij zoals geformuleerd in ARBIT-2018 zijn veel hoger dan gebruikelijk in de branche, en kunnen niet door ons geaccepteerd worden. De aansprakelijkheid geldt per aanspraak en niet voor de totale contractduur, indirecte schade is niet uitgesloten, enkel aansprakelijkheid voor wanprestatie is beperkt en niet voor onrechtmatige daad. Uit de toelichting op de ARBIT-2016 blijkt dat er ruimte is om van de maxima in artikel 26 af te wijken. Kunt akkoord gaan met het vervangen van artikel 26.2 en 26.3 door de volgende marktconforme beperking van de aansprakelijkheid? "Wederpartij zal zijn werkzaamheden naar beste kunnen verrichten en zal daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van een redelijk handelend en redelijk bekwaam professionele dienstverlener kan worden verwacht. Indien Opdrachtgever aantoonbaar schade heeft geleden door een fout van Wederpartij die bij zorgvuldig handelen zou zijn vermeden, is Wederpartij voor die schade aansprakelijk tot een maximum van de vergoedingen die over (de laatste) zes maanden voor de Overeenkomst (of Nadere Overeenkomst) zijn betaald, tenzij de schade het rechtstreeks gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van Wederpartij. Indien een fout wordt gemaakt doordat Opdrachtgever aan Wederpartij onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, is Wederpartij voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk. Wederpartij is nimmer aansprakelijk voor beperkingen in het gebruik en verlies</p>

		van gegevens, commerciële overeenkomsten, goodwill, omzet of winst (ongeacht of zulks als directe of indirecte schade dan wel gevolgschade moet worden aangemerkt) en evenmin voor andere indirecte of gevolgschade in verband met de Overeenkomst."
Antwoord	ICTU stemt niet in met uw tekstvoorstel.	

Nr.	Betreft	Vraag
122.	Bijlage Arbit, Aansprakelijkheid, pag. 17 par 26.3	<p>Opdrachtnemer kan slechts aansprakelijkheid aanvaarden voor directe schade die redelijkerwijs in verhouding staat tot de opdrachtwaarde van de te leveren werkzaamheden. Uit de toelichting op de ARBIT blijkt ook dat de mogelijkheid bestaat om de aansprakelijkheid nader te beperken indien o.a. de aard van de prestatie daartoe aanleiding geeft. Wij stellen de volgende aanpassing voor:</p> <p>"De in artikel 26.1 bedoelde aansprakelijkheid voor schade anders dan die bedoeld in artikel 26.2 is per nadere overeenkomst] beperkt tot een bedrag van ten hoogste <i>de betaalde vergoedingen voor de door Opdrachtnemer verrichte werkzaamheden met betrekking tot de betreffende nadere overeenkomst in het jaar voorafgaand aan de schade toebrengeende gebeurtenis, per kalenderjaar beperkt tot een bedrag van EUR 300.000,-</i>. Daarnaast geldt dat, ongeacht het aantal gesloten nadere overeenkomsten onder de Overeenkomst, de totale aansprakelijkheid van Wederpartij onder de Overeenkomst en alle daaronder te sluiten nadere overeenkomsten een bedrag van EUR 1.000.000,- per kalenderjaar nimmer te boven zal gaan."</p> <p>Kunt u dat bevestigen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren en/of een redelijk alternatief te vermelden.</p>
Antwoord	ICTU stemt niet in met uw tekstvoorstel.	

Nr.	Betreft	Vraag
123.	Aansprakelijkheid 26.4 sub C	Het is redelijk dat de aansprakelijkheid in geval van schending van intellectuele eigendomsrechten op dezelfde wijze worden beperkt als de aansprakelijkheid in artikel 26.3. Is Opdrachtgever bereid om artikellid 26.4 sub c te laten vervallen?
Antwoord	ICTU is hiertoe niet bereid.	

Nr.	Betreft	Vraag
124.	Gebreken 28.1	Bent u bereid om aan dit artikel toe te voegen: "voor zover dat niet is strijd is met enig wettelijke bepaling of beroeps en gedragsregels."
Antwoord	ICTU stemt in met uw tekstvoorstel. De wijziging zal doorgevoerd worden in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
125.	Bijlage 12 – artikel 29	<p>In art. 29.2 ARBIT-2018 worden eisen gesteld ten aanzien van de verzekering. Echter, het is ons, op grond van voor onze branche gebruikelijke contractuele afspraken met de verzekeraar, verboden derden (waaronder cliënten) uitspraken te doen over de verzekeringspolis of individuele polisvoorwaarden van onze beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Wel kunnen wij als alternatief een bewijs van verzekering overleggen, zijnde een verklaring van de verzekeraar waarin staat dat wij op adequate wijze verzekerd zijn en dat wij onze premie hebben betaald. Bent u bereid art. 29.2 buiten toepassing te verklaren en in de overeenkomst op te nemen dat ten aanzien van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering kan worden volstaan met het overleggen van een bewijs van verzekering?</p> <p>Mededeling eerdere claims(art. 29.3 ARBIT-2018) Art. 29.3 ARBIT-2018 bepaalt dat Opdrachtnemer mededeling doet van eerdere claims onder de verzekeringspolis in het lopende verzekeringsjaar. Wij zijn niet bereid dergelijke mededelingen te doen. Bent u bereid de woorden: "<i>... waarbij Wederpartij, behoudens in het geval wettelijke verplichtingen daaraan in de weg staan, mededeling doet van eerdere claims onder dezelfde polis in het lopende verzekeringsjaar</i>" van art. 29.3 ARBIT-2018 buiten toepassing te verklaren?</p>
Antwoord	<p>ICTU is niet bereid artikel 29.2 buiten toepassing te verklaren. ICTU stemt in met het alternatief van een verklaring van de verzekeraar waarin staat dat opdrachtnemer op adequate wijze is verzekerd en dat opdrachtnemer zijn premie heeft betaald.</p> <p>ICTU is bereid de passage: "<i>... waarbij Wederpartij, behoudens in het geval wettelijke verplichtingen daaraan in de weg staan, mededeling doet van eerdere claims onder dezelfde polis in het lopende verzekeringsjaar</i>" van art. 29.3 ARBIT-2018 buiten toepassing te verklaren. De wijziging zal doorgevoerd worden in de definitieve raamovereenkomsten.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
126.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 29.3	Claims onder verzekeringspolis. Op grond van contractuele afspraken met onze verzekeraar mogen wij derden (waaronder cliënten) geen informatie

		<p>verstrekken omtrent eerdere claims onder dezelfde polis. Wel kunnen wij desgewenst een certificaat verstrekken van onze verzekeringsagent waaruit blijkt dat wij genoegzaam verzekerd zijn en de verzekeringspremie hebben betaald. Kunt u akkoord gaan met het in overeenkomst de te sluiten Overeenkomst buiten toepassing verklaren in van de verplichting om 'mededeling te doen van eerdere claims onder dezelfde polis in het lopende verzekeringsjaar' conform artikel 29.3 ARBIT-2018?</p>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 125.	

Nr.	Betreft	Vraag
127.	Informatie over claims 29.3	<p>Op grond van contractuele afspraken met onze verzekeraar mogen wij derden (waaronder cliënten) geen informatie verstrekken omtrent eerdere claims. Wel kunnen wij desgewenst een certificaat verstrekken waaruit blijkt dat wij genoegzaam verzekerd zijn en dat wij de verzekeringspremie hebben voldaan. Kunt u gelet op het voorgaande akkoord gaan met het buiten toepassing verklaren van de verplichting om 'mededeling te doen van eerdere claims onder dezelfde polis in het lopende verzekeringsjaar' zoals vermeld in artikel 29.3 ARBIT-2018?</p>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 125.	

Nr.	Betreft	Vraag
128.	Bijlage 12 – artikel 30	<p>Art. 30.6 ARBIT-2018 biedt de Opdrachtgever de mogelijkheid om een opdracht met onmiddellijke ingang eenzijdig te beëindigen, zonder vergoeding van schade of kosten. Dit is onredelijk en nadelig voor Opdrachtnemer. Graag zouden wij hier een redelijke opzegtermijn afspreken. Daarnaast zouden wij deze opzegmogelijkheid wederkerig willen maken, zodat ook Opdrachtnemer in een dringend geval kan opzeggen. Bent u bereid art. 30.6 ARBIT-2018 te vervangen voor de volgende bepaling:</p> <p><u>Tekstvoorstel</u> <i>"De Overeenkomst kan door zowel Opdrachtgever als Wederpartij door middel van een aangetekend schrijven worden opgezegd met inachtneming van een redelijke termijn van ten minste vier weken."</i></p>
Antwoord	<p>ICTU gaat hier niet mee akkoord. ICTU is wel bereid in dit geval een opzegtermijn van drie (3) maanden te hanteren. De wijziging zal doorgevoerd worden in de definitieve raamovereenkomsten.</p>	

Nr.	Betreft	Vraag
129.	Opzegging ivm onafhankelijkheid 30	<p>Er kunnen omstandigheden zijn waardoor wij gedwongen zijn om de overeenkomst met onmiddellijke ingang te beëindigen omdat de uitvoering daarvan in strijd zou zijn met de wet of beroepsregels. Bent u bereid om de volgende tekst aan</p>

		artikel 30 toe te voegen? "Wederpartij kan de Overeenkomst met onmiddellijke ingang beëindigen indien de uitvoering daarvan (gedeeltelijk) onwettig of anderszins onrechtmatig zou zijn, dan wel in strijd zou komen met de onafhankelijkheids- of beroepsregels."
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord, zie ook het antwoord op vraag 69.	

Nr.	Betreft	Vraag
130.	Ontbinding 30.4	Indien de onrechtmatigheid niet volledig aan Wederpartij zou zijn toe te rekenen zou het niet redelijk zijn dat Wederpartij in het geheel geen vergoeding ontvangt voor door haar verrichte diensten. Wij stellen daarom voor om aan het einde van artikel 30.4 de volgende tekst toe te voegen: "die in verhouding staat tot de mate van toerekenbaarheid".
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
131.	Ontbinding 30.5 /30.6	De wijze van beëindiging dient in de andere overeenkomsten zelf geregeld te zijn. Wij verzoeken u artikel 30.5 buiten toepassing te laten.
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
132.	Ontbinding 30.6	Wederpartij moet voor een langere periode medewerkers en middelen reserveren voor de Opdracht die in geval van onmiddellijke beëindiging niet direct bij andere opdrachtgevers ingezet kunnen worden. Het is niet redelijk dat de Overeenkomst met onmiddellijke ingang kan worden opgezegd zonder dat daarvoor een dringende reden aanwezig is. Ben u bereid om de zinsnede "eventueel ook met onmiddellijk ingang" aan te passen in "met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste 1 (een) maand." ?
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 128.	

Nr.	Betreft	Vraag
133.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 30.6 en 30.6	Ontbinding. We vinden het redelijk om het ontbindingsrecht zoals opgenomen in artikel 30.3 wederkerig te maken. Ook voor opdrachtnemer kunnen de genoemde omstandigheden redenen zijn om de overeenkomst te ontbinden. Daarnaast moeten wij als opdrachtnemer ook de mogelijkheid hebben de overeenkomst tussentijds op te zeggen, bijvoorbeeld voor het geval onze zusteronderneming op enig moment controlerend accountant zouden worden van opdrachtgever, een van de met opdrachtgever verbonden en/of gelieerde onderneming/instelling. Kunt u met inachtneming van het voorgaande

		opnemen in de overeenkomst dat artikel 30.3 en 30.6 wederkerig van toepassing zijn?
Antwoord	ICTU stemt in met het wederkerig maken van artikel 30.3. Artikel 30.6 blijft eenzijdig. De wijziging wordt doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
134.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 32.1	<p>Exclusiviteit. Op basis van artikel 32.1 zou opdrachtnemer bij beëindiging van de overeenkomst alle haar door de opdrachtgever ter hand gestelde documenten, boeken, bescheiden en andere goederen dient te retourneren. Dit artikel biedt ons onvoldoende ruimte tot het houden van een intern dossier, ook na afloop van de opdracht. Vanwege interne risk- en compliance redenen dienen wij zowel gedurende als na afloop van de opdracht een eigen intern werkdoosier te kunnen aanhouden met daarin kopieën (inclusief back-ups) van relevante documenten, uiteraard onder de op ons rustende geheimhoudingsverplichtingen.</p> <p><i>"Artikel 32.1 van de ARBIT-2018 laat onverlet dat Opdrachtnemer ter zake van de opdracht een dossier aanhoudt met daarin kopieën van relevante stukken, onder voorwaarde dat Opdrachtnemer passende maatregelen neemt om de vertrouwelijkheid en veilige bewaring van het dossier te waarborgen."</i></p>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 107.	

Nr.	Betreft	Vraag
135.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 53.3	<p>Inzage arbeidsrechtelijke afspraken door bevoegde instanties. Artikel 53.3 bepaalt dat opdrachtnemer desgevraagd en onverwijld toegang dient te verschaffen aan bevoegde instanties tot de arbeidsvoorwaardelijke afspraken en meewerkt aan controles, audits of loonvalidatie. Wij zouden hier graag aan toevoegen dat een en ander enkel zal geschieden indien daarvoor een wettelijke basis bestaat. Gelet op het voorgaande, kunt u instemmen met het vervangen van artikel 53.3 door de volgende bepaling in de overeenkomst?</p> <p><i>"Artikel 53.3 van de ARBIT-2018 is niet van toepassing en wordt vervangen door de volgende bepaling: Opdrachtnemer werkt mee aan het verschaffen van informatie met betrekking tot arbeidsvoorwaardelijke afspraken aan bevoegde instanties, indien en voor zover daarvoor een wettelijke basis bestaat."</i></p>
Antwoord	ICTU stemt in het tekstvoorstel. De wijziging zal doorgevoerd worden in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
136.	Auditrecht 53.3	<p>Kunt u rekening houden met de volgende eisen en de bepaling in lijn daarmee aanpassen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - de audit wordt uitgevoerd door een gecertificeerde en onafhankelijke partij; - de audit wordt tijdig aangekondigd en wordt vooraf zoveel mogelijk afgestemd; - dat gezien de geheimhoudingsafspraken met derden, geen toegang wordt gegeven tot de (digitale) systemen, maar enkel tot stand alone bestanden van de relevante informatie; - er strikte geheimhouding wordt betracht t.a.v. alle informatie waarvan kennis wordt genomen; - de audit de bedrijfsvoering van Wederpartij zo min mogelijk belemmert; - de interne huisregels van Wederpartij in acht worden genomen; - de kosten van de audit komen voor rekening van Opdrachtgever.
Antwoord	ICTU stemt in met het voorstel van inschrijver, mits hierdoor de controles, audits of loonvalidatie hierdoor niet worden belemmerd. De wijziging zal doorgevoerd worden in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
137.	Bijlage 12 - ARBIT-2018, artikel 53.4	<p>Inzage arbeidsrechtelijke afspraken door opdrachtgever. In artikel 53.4 is opgenomen dat opdrachtnemer desgevraagd en onverwijld aan opdrachtgever toegang verschaft tot de in lid 2 genoemde arbeidsvoorwaardelijke afspraken als opdrachtgever dit noodzakelijk acht in verband met het voorkomen van of behandeling van een loonvordering aangaande verrichte arbeid ten behoeve van het verrichten van de Opdracht. Wij zouden hier graag aan willen toevoegen dat een en ander enkel zal geschieden indien daarvoor een wettelijke basis bestaat. Gelet op het voorgaande, kunt u instemmen met het vervangen van artikel 53.4 door de volgende bepaling op te nemen in de overeenkomst?</p> <p><i>"Artikel 53.4 van de ARBIT-2018 is niet van toepassing en wordt vervangen door de volgende bepaling: Indien Opdrachtgever zich geconfronteerd ziet met een (dreigende) loonvordering, zullen Opdrachtnemer en Opdrachtgever in overleg treden over (de verstrekking door Opdrachtnemer van) de informatie aangaande de arbeidsvoorwaardelijke aanspraken die voor Opdrachtgever in dit verband redelijkerwijs noodzakelijk is."</i></p>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 135.	

Nr.	Betreft	Vraag
138.	Bijlage 12 – artikel 6, 7, 38 t/m 47, 57 t/m 84	<p>De artt. 6 en 7 en 38 t/m 47, 60 t/m 67 ARBIT-2018 betreffen bepalen die zien op koop, gebruiksrechten en detachering. De opdrachten onder de Raamovereenkomst zien niet op koop, ter beschikking stellen van Gebruikersrechten en detachering. Derhalve verzoekt Opdrachtnemer Opdrachtgever om de artt. 6 en 7 en 38 t/m 47, 60 t/m 67 ARBIT-2018 niet van toepassing te verklaren op de Raamovereenkomst. Art. 57 t/m 60 en 68 t/m 84 betreffen artikelen en vereisten die Opdrachtgever stelt aan het ontwikkelen en onderhouden van Maatwerkprogrammatuur alsook het algemeen uit te voeren onderhoud. Deze artikelen zijn ook niet van toepassing op onderhavige opdracht en dienen derhalve buiten toepassing te worden verklaard op de Raamovereenkomst.</p> <p>Bent u n.a.v. voorgaande bereid om de artikelen 6,7, 38 t/m 47 en 57 t/m 84 ARBIT-2018 buiten toepassing te verklaren?</p>
Antwoord	ICTU gaat hiermee akkoord. De wijzigingen worden doorgevoerd in de definitieve raamovereenkomsten.	

Nr.	Betreft	Vraag
139.	Aanvullend artikel	Kunt u ermee instemmen om in de overeenkomst de volgende bepaling op te nemen? "Opdrachtgever vrijwaart Wederpartij van claims van derden in verband met de Overeenkomst, behoudens voor zover de schade het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van Wederpartij."
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
140.	Aanvullende pentest voorwaarden	<p>Omdat de ARBIT geen specifieke bepalingen bevatten inzake auditdienstverlening stelt opdrachtnemer graag de volgende aanvullende voorwaarden voor vanaf 36 en verder.</p> <p>De security assessment dienstverlening van Opdrachtnemer (de "Diensten") is adviserend van aard en biedt slechts een indruk van de toereikendheid van de (IT-)beveiliging binnen de organisatie van Opdrachtgever. Opdrachtnemers analyses, observaties en aanbevelingen zijn gebaseerd op de algemeen geldende veiligheidseisen zoals bekend bij de relevante deskundigen op het moment van oplevering. Opdrachtnemer kan derhalve niet gareanderen dat het niveau van beveiliging bij Opdrachtgever afdoende is. Opdrachtgever erkent zich bewust te zijn van de open structuur van het internet, de snelle technologische ontwikkelingen en de risico's die inherent zijn aan deze omstandigheden.</p>

Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Opdrachtnemer kan de kanttekening desgewenst opnemen in de op te leveren rapportages.
----------	--

Nr.	Betreft	Vraag
141.		Opdrachtgever erkent zich ervan bewust te zijn dat de veiligheidssituatie binnen de organisatie van Opdrachtgever door Opdrachtnemer op vooraf vastgestelde tijdstippen gedurende een specifieke periode wordt onderzocht en dat dit geen voortdurend onderzoek betreft. De conclusies en aanbevelingen van Opdrachtnemer zijn uitsluitend gebaseerd op de kwaliteit van de beveiliging op de momenten waarop het onderzoek werd uitgevoerd.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Opdrachtnemer kan de kanttekening desgewenst opnemen in de op te leveren rapportages.	

Nr.	Betreft	Vraag
142.		Opdrachtgever is gehouden tot geheimhouding ten aanzien van de methodes en technologie waarvan Opdrachtnemer zich bedient bij de uitvoering van de Diensten. De Diensten en Deliverables voortvloeiend uit het werk van Opdrachtnemer zijn slechts bedoeld voor intern gebruik door de Opdrachtgever ten behoeve van het in de overeenkomst omschreven doel. Verspreiding naar derden is slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van Opdrachtnemer.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Dit is voor ICTU geen werkbare situatie gezien zij de rapportages ook dient te verstrekken aan haar opdrachtgevers en eventuele ketenpartners.	

Nr.	Betreft	Vraag
143.		Opdrachtgever realiseert zich dat opzettelijk verkrijgen van toegang tot geautomatiseerde systemen, zonder voorafgaande kennisgeving, onder omstandigheden via een (openbaar) telecommunicatienetwerk, onderdeel uitmaakt van de werkzaamheden van Opdrachtnemer in het kader van de overeenkomst. Opdrachtgever geeft aan Opdrachtnemer en haar personeel uitdrukkelijk toestemming dergelijke werkzaamheden uit te voeren, mits dit gebeurt als onderdeel van de overeengekomen Diensten en verzekert zij dat enige andere derde partij hetzelfde zal doen. Opzet of bewuste roekeloosheid van Opdrachtnemer zal worden beperkt tot het opzettelijk of bewust negeren van tussen partijen overeengekomen verplicht toepasselijke of door ter zake kundige professionals minimaal geachte veiligheidsinstructies of testprotocollen, dan wel het opzettelijk of bewust oneigenlijk gebruiken van een security assessment methode.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Na voorlopige gunning wordt door de opdrachtnemers van perceel 1 en ICTU een format opgesteld voor de	

	vrijwaringsverklaring. In de vrijwaringsverklaring kunnen hierover, daar waar reëel en passend, eventueel nadere afspraken gemaakt worden.
--	--

Nr.	Betreft	Vraag
144.		De Diensten worden zorgvuldig gepland en gecontroleerd en worden uitgevoerd in nauwe coördinatie met personeel van Opdrachtgever. Opdrachtgever zal ten minste één personeelslid aanwijzen om te dienen als een "Trusted Agent". De "Trusted Agent" zal (i) beslissingen nemen om door te gaan met de betreffende Diensten, (ii) alle Diensten monitoren en (iii) de missiekritieke systemen van Opdrachtgever die buiten de scope van de overeenkomst vallen. De "Trusted Agent" geeft Opdrachtnemer geen toegang tot dergelijke systemen en Opdrachtnemer is niet verantwoordelijk voor dergelijke systemen.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. In een nadere offerteaanvraag wordt wel een contactpersoon vanuit ICTU benoemd voor de betreffende opdracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
145.		Opdrachtgever garandeert dat de technologiecomponenten, zoals apparaten die toegang hebben tot internet, eigendom zijn van, gehost worden en beheerd worden door Opdrachtgever en/of gelieerde third-party vendors, zoals serviceproviders van applicaties of internetproviders. Opdrachtgever beschikt over alle machtigingen en/of toestemmingen die nodig zijn voor Opdrachtnemer de Diensten uit te laten voeren zoals vastgesteld in de overeenkomst. Opdrachtnemer aanvaardt in geen geval aansprakelijkheid voor verlies van gegevens of bestanden van Opdrachtgever of haar derde partijen, waarbij tussen partijen vaststaat dat Opdrachtgever en die derden verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van deugdelijke backup- en opslagprocedures. Partijen komen overeen dat in geval van een geschil de vastlegging via logging bewijs zullen vormen van de daarin opgenomen feiten, behoudens tegenbewijs. Partijen geendienen hiertoe hun vastleggingen ten minste drie maanden te bewaren, tenzij een wettelijke verplichting anders vereist.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Na voorlopige gunning wordt door de opdrachtnemers van perceel 1 en ICTU een format opgesteld voor de vrijwaringsverklaring. In de vrijwaringsverklaring kunnen hierover, daar waar reëel en passend, eventueel nadere afspraken gemaakt worden.	

Nr.	Betreft	Vraag
146.		Opdrachtgever zal Opdrachtnemer en haar onderaannemers vrijwaren en schadeloosstellen van alle verliezen, schades, kosten of uitgaven voortkomend uit of in verband met de overeenkomst, inclusief alle vorderingen van derden, behoudens voor zover bij

		onherroepelijk vonnis is vastgesteld dat de schade het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van Opdrachtnemer en/of haar onderaannemer.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
147.		Het is de verantwoordelijkheid van Opdrachtgever om eventuele derden waarvan de bedrijfsactiviteiten kunnen worden onderbroken door de Diensten van Opdrachtnemer hieromtrent te waarschuwen informeren, alsmede over de mogelijke gevolgen daarvan. Ingeval de Diensten vereisen dat bij derden IT-systemen worden getest, zal Opdrachtgever ervoor zorgdragen dat deze derde partij een vrijwaringsverklaring zal ondertekenen, die Opdrachtnemer schadeloos stelt voor het verrichten van de Diensten. Op verzoek kan een model vrijwaringsverklaring aan Opdrachtgever ter beschikking worden gesteld.
Antwoord	ICTU gaat hier niet mee akkoord. Na voorlopige gunning wordt door de opdrachtnemers van perceel 1 en ICTU een format opgesteld voor de vrijwaringsverklaring. In de vrijwaringsverklaring kunnen hierover, daar waar reëel en passend, eventueel nadere afspraken gemaakt worden.	